

ანტიმოზ კვანძმარიაშვილის აზრი

— ახირებული დრო დადგა, ბატონო ნიკიფორე, თქვენმა მშემ, ახირებული. სწორედ რომ ძალა წაიღეს და ეს არის: მოკვდება, ბატონო, ვინმე და—გამოდი დემონსტრაციაში, ეგლავუნე მთელი დღე ამ გახურებულ ქვებზე... რომელიმე ჩინელ გენერალს მოეგუებებოდა რაცა, შენ ხარ ჩემი ბატონი, და — გამოდი მანიფესტაციაში, იარე ქუჩებში და იძახე: „ძირს ჩემბერლენი, მუსოლინი, ჩან-კაი-ში!... გაუმარჯოს კარახანს!.. ბატონო ჩემო? რისთვის, რათა? მე ყველა აგენს, შენ ხარ ჩემი ხელმწიფე, მხოლოდ გვარებით ვარჩევ და არ ვიცი, ღმერთმანი, რა გამიკეთა მგავალითად: კარახანმა და რა დამიშავა ჩემბერლენმა, გინდ ჩან-კაი-შმა?!.. „სადაც, აღმო-სავლეთი ჩინეთის რკინის გზა წაიღო“-ო. გზის წაღება ერთ კაცს კი არა, არაფერ ძალას არ შეუძლია. ავერ გზა და ავერ მე. მართალია, გენერალი მე არ ვარ, მაგრამ ისე ჯერ მაინც არ გამოვსულელებულვარ ეს დროული კაცი, რომ ამ გზის ზურგზე წამოგდება და სადმე წაღება ვსცადო, და დავიჯერო ახლა გენერალი კაცის იმდენად გამოტყინება, რომ ასეთი შეუსრულებელი საქმე იქნება?!.. არა, შენ არ მოუტყვევ ჩემს თავს. მოგონებაა, ბატონო ჩემო, ყველაფერი. თეატრია, თქვენ ნუ მოუტყვდით ჩემს თავს. ავერ გუმინაწილე ტფილისი უულია ვილა? „ლურჯებსაა“. მერე და ახლა ესეც უნდა და-ვიჯერო? ისე რავე მასულელებენ ამ მქავე მხალივით დამწნილ კაცს, რომ მოვიდენ ვილა? „ლურჯი მტრება“, აიღეს ამხელა ქალაქი და ერთ თოფის ხმას არ შევეწუხებ-შიგარ, ერთი ზარბაზნის გასროლა არ გამოიგონია, ერთი ტყვიამტრქვევის კაკანი არ ვაპკვრია ჩემს ყურს?!.. ამას წინად უბრალო ვარჯიშობა რომ იყო ავერ ლამის ტბასთან, თითქმის მთელი ერთი კვირა ყური წართმეული მქონდა თოფისა და ტყვისმტრქვევლების კაკან-ქაქა-ნით. მოდი ახლა და დაუჯერე მაგინს, რომ „ლურჯე-ბმა“ ქალაქი აიღეს, ხოლო მე, ანტიმოზ კვანძმარია-შვილს, ჟამობის დროინდელ კაცს და, მგონი, ათეული ომიანობის მომსწრეს, ერთი თოფის გასროლაც არ გამოგონია!..

არა, არ მინდა ყოველივე ეს დაგიჯერო და არ ვიცი, რას მერჩიი!.. მოძალე ხარ? ჩემი ჭკუა მინდა ჩემსავე გოგრაში დარჩეს მთლიანად და ხელმეუზლებლათ. გერაკითარი თქვენი თვალთმაქცობა მე აზრს ვერ შემაცვლივინებს!..

მაგრამ ერთი კი არის. მოლა მასრადინამ რომ ფლავი მოჰორა და მთელი სოფელი რომ შეუყენა დასარიგებლად მოჰორილი ფლავის გზას, ხოლო შემდეგ თითონაც რომ გული შეეჭნა ფლავისთვის და კოვზით ხელში უკან დაედევნა მისგანვე გაბრიაყვებულ სოფელებს, სწორედ ისეა ჩემი საქმე: არა მჯერა მაგათი არაფერი, მაგრამ ამ დემონსტრაციაში რომ მეც ქე დავჯლყუნებთ სხვებთან ერთად!... მეც რომ ვაქნევ თავს წყნეთელი ვი-რივით და ყველა მათ დაძახილზე „გაშას“ თუ არ გავ-ყვი, თავის კანტურით მაინც ხომ ვუღდასტურებ ყველა მავათ ოინებს!..

მარა არს იქ, აბა!... თუ ვაშკაცი ხარ და პირში სული გიდგა, ნუ ირბენ და ნუ დუღუდასტურებ რაც მავათ უნდა!.. დიდი გვარისშვილს, კაი ცხოვრებისა და პატივი გამოცდილს, იმდენ ქონებაზე ძალად ხელდააიხილს და ასე უნებურად — გაპროლეტარებულს ახლა უმცროსი რევოლუციონარის უმცროსი თანაშემწის ადგილი მიკავია ავერ, ჩვენი პოლიკარბ ედემიკოვიჩის წყალობით, და ახლა ხომ არ გინდა, რომ ისიც ავაპუწკონ ზედ?!..

ერთხანს სანებზევე გამოსულ ნაპატიებ ქალბატონივთ ვიბზუებდი მეც ტუჩს ჩემს ადგილზე, მაგრამ დღეს ფრჩხილით და კბილით ვაფრინდები მას. მისი შერჩენის გულისთვის ქუჩაში დემონსტრაციაზე კი არა, ჯანდაბ-ბის ორლოპეშიც კი არსენიანდ გავივლი, თუნდაც, რომ თვითონ რეჯებ ეშმაკიც ამომიყენონ გვერდში!

მართალია, თითონ სამსახურში დიდათ არ ვიწუხებ თავს. განსაკუთრებით ამ- ზაფხულის სიცხეში მთელი

ჩემი მუშაობა განაიხატება ჩემი სამუშაო შეგნდლან შეკაფმდის, ხოლო შეკაფიდან — მაგიდამდე მიჩიქიქ მოჩოჩებში. ერთსადა იმავე ქალის და ღლეში ათჯერ, ხოლო ზოგ ღლეში ოცჯერ მაინც კი გადმოვიღებ და ისევე შეგდებ შეკაფის თაროზე, რათა კანახით სავალდებულო რალაც ექვსი საათი ისე გავიდეს, რომ ნიადგა უძრავად არგინ შემინზნოს სკამზე, თორემ ეს „სუნბუქი კავალერისკია“-ო, ეს „მუშგლეხინია“-ო, ეს „გე-პეუ“-ო და რა ვიცი, კიდევ რამდენი რა. ჰო და, რომელ ერთს გინდა, რომ გადაურჩე?!.

ახლა გამოიგონეს კიდევ ერთ რალაც „ჩისტკა“-ო. ბატონო ჩემო, „ჩისტკა“ მეც ქე გამოგონია, გაწმენდა რომ არის. მარა ყოველგვარ გაწმენდას რომ საშველი ადგია, ხოლო ამ „ჩისტკას“, რომ აღარ, ეს კი პირველი გა-გონება და ნახვია ჩემს ცხოვრებაში.

ჯერ ერთი, ორი, ხშირად სამი და ოთხი თვიდან ასტეხენ განგაშს: „არქა, ესა და ეს „ჩისტკა“ მო-დის“-ო.

მართალია, მაგათი არაფერი გრწამს, მაგრამ შენც ხომ სხვასავით კაცი ხარ. ყველა თუ აწრიალდა, შენ რალა მოგავსენებს. ჰო და, ცდილობ: წელებზე ფეხს იღვამ, იგივე—ხშირად ფეხს ადგამ მაგიდიდან გინდ შეკაფიდან ძირს დაცივივულ ქალაღებს, შემდეგ მოკრძალებით ჰკრებ მათ, ალაგებ რიგზე და ისევე მაგიდაზე აწყობ, ან შეკაფში სდებ. ერთი სიტყვით, ნერვიულობ კაცი, სცდილობ,— საერთო ტაფაში იხრაკებ.

მაგრამ ტაფაც არის და ხრაკაც. ასე დაუსრულე-ბელი კი, მგონი, ჯოჯოხეთის თაკარაში ხრაკაც არ უნდა იყვეს. იმეორებ ამ გაიცადინს დღიდან-დღე, კვირი-დან-კვირე, თვიდან-თვე. ის გულისგამწყალებელი „ჩი-სტკა“ კი არა სჩანს და არა.

ჩვენ კი ვმუშაობთ და ვმუშაობთ თავწაგდებ, ხელ-აღებ, შეუსვენებლივ... ამ ყიარათიან შრომასთან, „ჩისტ-კის“ მილოდინი რომ იწვევს, მიქარვა არის მთელი შენი სოციალისტური შეჯიბრი. აღარ ვიცი, შრომაში ვინ ვის გავუსწროთ, ვინ ვის ვაჯობობთ, ვინ ვის მოვაწონოთ თავი!..

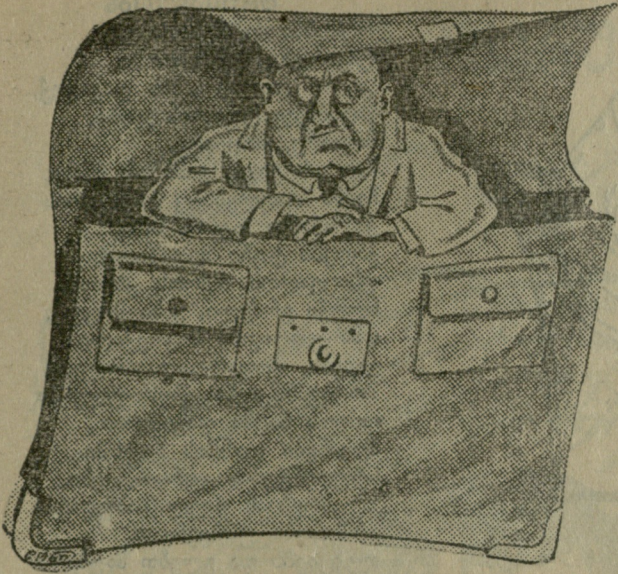
და აი, ჩვენს პატარა დაწესებულებაში რომ ასეა საქმე, რალა იქნება ახლა დიდრონ „უჩრეუდენიებში“, ქარხნებსა და აფაბრიკებში. იქ, ალბათ, მთელი დოლია გამართული ერთმანეთის წინ წასწრებაში. ყველა „ჩისტ-კას“ ელის და, აბა, როგორ იქნება ერთმანეთის ჩამო-რჩენა!..

ერთი სიტყვით, შტუკაა რალა. მე და ჩემმა ღმერ-თმა და ნიკიფორეს თავს ვფიცავარ, ეს ხანგრძლივი მოლოდინი უფრო სწმენდს და ახალისებს ხალხს, ვიდრე თითონ „ჩისტკა“. თორემ, მე რომ პარტიის „ჩისტ-კას“ დავესწარი, თვითონ საქმე არც იმდენად საინტე-რესოა. ჩამოჯდება, ბატონო ჩემო, მაგიდასთან სამი კაცი და „ესაა კომისია“-ო.წერე მოყვება ხალხის გამოძახება, მათი ბიოგრაფიები, ცოდვების გამომქლავება, ყინული, ჩხუბი და დავიდარაბა და ქია პირლიათ მთელი დაწესე-ბულები და რაბა: შრომანზე აღარავენ აღარ ფიქრობს; ერთმანეთს სხვადასხვა მარებასაც კი უგონებენ.

ერთი სიტყვით, თუ ხელმძღვანელებს ჭკუა კი აქვთ, რაც შეიძლება უნდა გაანანგრძლივონ ეს „ჩის-ტკა“, რომ ხალხი ცოტას არის მაინც შრომაში ჩააბან.

თუმცა „გაუყეილს გატეხილი სჯობია“-: მე რომ ამ „ჩისტკის“ განანგრძლივებას ვეტრფვი, ტყუილად კი არ არის: ჩემდენი ცოდვა ვის უნდა ეღოს კისერზე? ყვე-ლა იმას, რალა თქმა უნდა, ამ „ჩისტკაზე“ ისე გამომი-ღარღალებენ, როგორც ღელის წისქვილი. ჰო და, ავად არის თუ კარგათ, ისევე ეს მიჩოჩ-მოჩოჩება მირჩენია ამ ჩემს სამსახურში. ამ ორ დღეს, თორემ მოვა „ჩის-ტკა“ და მშვიდობით ფინჩხტრესტის „უმცროსი რევო-ლუციონარის უმცროსი თანაშემწის ისედაც ძუნწო აღ-გილო!..

ონისიმა.

— მოდი, ამ „ჩისტკის“ დროს ამ პროთფელში დავი-
მალეობ; მოთ: ვდება „ჩისტკა“ და, მეც ამოვძვრები აქიდან
უვნებლად!..

ვინაა, რომ საკუთრად ყავს ეტლი და, ავტო-
თვით ექვსი აქვს შუბა და ცოლს ხუთი ბანო,
ვინ არის, რომ მულამ იცვამს რჩეულ-რჩეულს,
რაც რომ ეცვა მარშან, აღარ მოსწონს წრეულს
ვინ არის, რომ ხარჯავს ფულებს უთავბოლოდ
(ვის ეყოფა, აბა ჯამაგირი მხოლოდ?)
„პარტიული არის, პარტმაქსიმუმს იღებს,
ან ობლიგაციით მუდამ ფულგებს იგებს?
არა, ძმაო, არა, ცდები, მაგას ამბობ,
„მაშ, სპეცია დიდი და შენ რაღას დარდობ“
გეუბნები: არა, არც „სპეცია“ რამის.
„მაშ ღმერთს მიუტყია მისთვის შნო ჭამის“.
ეგ კი მართალია: ჭამაში აქვს ხუთი.
გასცალა სალარო და მაგიდის ყუთი.
ვინ არის, რომ მიყავთ გამსახლისაქენ მარტო?
რად არ მიყავთ ეტლით, ან სად არის ავტო?
რად არ მისდევს ცოლი, მკლავში მკლავ-გაყრილი.
ან სად არის ეხლა ბანკიანი წყვილი?
ისევ ის ყოფილა, რომ ავწერეთ ზემოთ,
ერთი თვეა თურმე არ უნახავს გემოდ
ძველებური სუფრა და ზედ ათასგვარი
საჭმელების გროვა, მოხარმულ-შემწვარი.
ვინ იქნება აბა, გამოიცანით მალე,
თორემ მის სახელ-გვარს, წაიკითხავთ ხვალე.

3. გლაჟუნა.

გიურგობრატის რივილი

(ხმა სამარიდან)

დედა, დედა, დედა! რა გოუთავებ-
ბელი ყოფილა, კაცო, ეს ჩისტკა.
ანისთანა გინახავთ! ტიფი მჭირდა —
მევიჩინე, მალარია, ხოლერას გო-
დურჩი და ამ ჩისტკას ვერ მოვრჩი!
სადაც წაველ, რა საქმესაც მოვკიდე
ხელი. შინ და გარეთ, ყველგან ჩისტ-
კა?... პარტიის ჩისტკა იყო და სამი
თვის წინეთ დამაწყებია ციებ-ცხე-
ლებს! ავიღებდი მანდატს, შეუსომდი
ხელს, გადაფურცლავდი და ვე-
ლურსებოდი. რაეარც იქნა, მოაწია
აი ჩისტკამ და ქე ამაშვლიბეს მანდა-
ტი უსწოდ! ჩამომართვეს ოქროსტა-
რიანი ლივერი და ამომისვეს ნიახუ-
რი! ვიფიქრე, პარტიიდან გამჩის-
ტეს, მარა ჯანახას ივენის თავი,, ქე
მაინც დევისვენებ პატარა ამ კრებე-
ბიდან-თვეა, თვარა ძილი აღარ მქონ-
და და მოსვენება- მაინც და რა ეშ-
მაკად მინდოდა პარტწევრობა, რა-
ღაი სამახურში კი დამტიეს.ქე მაინც
სარლში დავჯდები კაცი ნაშუადღევს
და ოჯახს დოუბრუნდები, თვარა
ანდენმა მიდღემში კრებეზე სიარულ-
მა თელათ მომწყვიტა ოჯახს და
უბედური ჩემი მინადორა სწორეთ
დავაქვრივე ქალი! კაცი რომ ქალიზა
თვეში ერთხელ ძლივს შეიცლი, ის
ქალი ქვრივია, აბა რა ჯანახა!
ღვთის წინაშე, პარტიიდან გამოვდე-
ბა არც ქე მწყენია დიდათ. ვიფიქრე:
ავად იყო, თუ კარგათ გოდურჩი ამ
ჩისტკას და მევისვენე-თქვა, მარა
ავერ მეორე ჩისტკა წამომეწია თავ-
ზე!

პარტიულ ჩისტკას აპარატის ჩის-
ტკა მოაყოლეს და იქიდანაც ქე არა

მკრეს პანდური, იქაც ქე არ გამო-
მიფსკენეს კული! ვფიქრობდი კაცი:
ლივერი კი დავკარგე, მარა ეს პორთ-
ფელი რაღაი შემრჩა, ჯანახას ყო-
რისფელი-თქვა, მარა ეს პორთფე-
ლიც ამაფცქენეს და სამსახურიდა-
ნაც ამიკრეს გულა-ნახადი! რაღას
ვიზამდი, წვევდი და ჩევეწერე შრო-
მის ბირჟაში, რაეარც უმუშევარი!
ბირჟის გამეგ მიცნობდა, ნაკურ-მა-
რილევი ბიჭი იყო და ვიფიქრე, ალ-
ბათ, გეისხენებს ჩემს ძველ პატივის-
ცემას და საცხა კაი სამუშაოზე გა-
მიშვებს-თქვა, მარა მისთანა თქვა
თქვენმა მტერმა! აქაც ჩი-ტკა არ და-
მინიშნეს! „უმუშევრები უნდა გავ-
წინდოთ, რომ უღირსი სახლი არ
გავგეპაროს სამუშაოზე“...

დაიწყეს ბეზრბოტნების ჩისტკა
და პირველ ოჩერედში მე არ გამომ-
ჩისტეს და არ გამომაბუზურეს უკან!
გამწვა წელში, დამეცა თავზე მები,
მარა რას ვიზამდი, წავედი სახლში
კულ-ამოძუებული! მოვედი და მიუ-
რასუნე მინადორას კარები, მარა
ვინ გცემს ხმას! ვიფიქრე, იქნება ამ
ჩემმა უბედურებამ ჩემი სახლი დამა-
გიწვა და სხვის კარებს თუ მივადე-
ქი-თქვა! დავაკვირდი, ვხედავ ნამ-
დვილათ ჩემი სახლია. დოუკაკუნე კი
ლო ჩემს მინადორას და რაეარც იქნა
გამილო კარები და შევედი სახლში.

— „სადა ხარ, კაცო, აქამდის.
ახლა ხომ მაინც არა ხარ სამსახურში
და აღრე ვერ მოდიო?“ შრომის
ბირჟაში ვიყავ, ჩემი მინადორა, სამ-
სახურის საშოვნელად და იქაც ჩის-

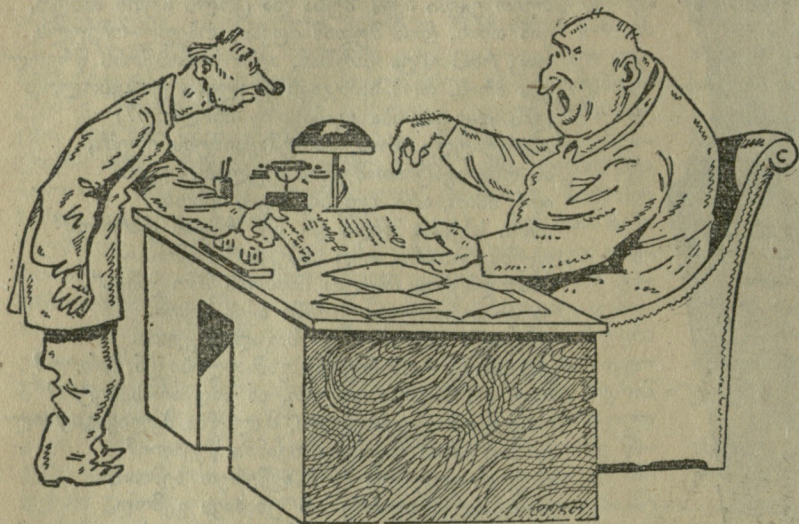
ტკა მიქნეს და გამჩისტეს-თქვა!
— „რაიო, რაიო, რაიო, იქაც გაგ-
ჩისტესო?“

— გამჩისტეს ბოშო და რა ექნა-
თქვა, დევიწყე ზოლქუნი! „ეიკარი
ახლავე ბარჯ და წადი სახლიდან,
ჩინგანაც გაჩისტული ხარო! პარტიამ
გაგჩისტა, აპარატმა გაგჩისტა, ბირ-
ჟამ გაგჩისტა და ახლა რაეა გგონია
შენ, ჩე გოუჩისტავი გაგიშვებ თუ?
იჯნზე ნაკლები გამჩისტავი შევარ-
ცხვინე. ქეყენის გაჩისტული ქმარი
მე არ მინდა“-ო!. მკრა პანდური კუ-
კუბიში და სულ ჩინდრიკ-ჩინდრი-
კით ჩამომაგდო კიბეზე! რას ვიზამ-
დი! ჩასიძვეებული ვიყავი მე უბე-
დური და ყორისფელი მინადორას
ეკუთვნოდა: სახლი, კარი, ვეში და
ყორისფელი! წამევედი ეს ყოველ კე-
ღით წინ და უკან გაჩისტული კაცო
და გადავვარდი წყალში. დევიჩვი
თავა, მეტი რა ჯანი მქონდა! მივე-
დი სიქიოს, მარა შიშით სულ ღრი-
გან-ღრცინი დეიწყო გულმა!.. ვაი,
თუ აქანაც გამჩისტონ-თქვა, მარა
ააშენა ღმერთმა გოუჩისტავით მიმი-
ღეს ალხენად!

ამხანაგო, ბიუროკრატებო, ვაცხა-
დებ თქვენს საყურადღებოთ, რომ,
ალბათ, ბევრს მოგწივთ აქეთკენ
წამოსულა და მანდატების წამოლე-
ბით ნუ შეიწუხებთ თავს. შეგიძ-
ლიანთ გოუჩისტავთ მობრძანდეთ
და დეიმკვიდროთ თქვენი ადგილი. ეს
ერთად-ერთი ადგილია, სადაც ჩის-
ტკა არ დაგჭირდებათ...

გოგია.

ზეჯითი ზიუროკრატი

— მოქალაქე, ამ თქვენს განცხადებაში აი, აქ მძიმე აკლია, გესმით მძიმე!!!!.

მოსყუებული ქურდები

კრილოვის „პატარა კოლოზი“- სეზური

იქ ჰგონიათ ქურდ-ბაცაცებს საძნელო და დახლართული, — სადაც საქმე ადვილია, არაფერი არ აქვს რთული.

ბუშტაპრესტში შუალამზე შეიპარა ორი ქურდი.

(დარაჯს ჩამოსძინებოდა... უფარავდა სახეს ქურდი).

და სალაროს ფეხაკრფით წაიდგენ და... უტრიალეს, უამრავი გასაღები იქით-აქით ატრიალეს.

შედებდნენ და ხერელში კლიტეს აღარ ჰქონდა გასაქანი;

ბევრ გასაღებს მოსარგებად შეუთხელეს ქლიბით განი.

მაგრამ მაინც სალაროს კარს ვერ გაუღდეს ცოტათ პირი...

და ის იყო მიდიოდა ცარიელი ორი „გმირი“,

რომ სალაროს ერთმა მათში შეაგინა და ჰკრა ხელი:

„ვინც შენ აგრე გამოგკეტა, მას გაუხმეს ორივე ხელი“.

ხელი ჰკრა და... სალაროსიც გამოიღო თვისით კარი,

თითქოს კარებს გამოენთქა უჩინარი მძლავრი ქარი.

ქურდებს კიდევ შეეშინდათ: „დაგვიდგესო, ალბად, მახე“...

მაგრამ, არა... მშვიდობა... გაუბრწყინდათ ისევ სახე...

და მიიარდნენ... ოთხივე ხელებს აცოცებენ სალაროში...

მაგრამ არის ცარიელი... შიგ ვერ ნახეს ერთი ქოროში.

შეიგინეს კვლავც ქურდებმა: „ოი, თქვენი მამის სული“...

თურმე წინდლით თვით მო-ლარეს

გაეფლანგა მთელი ფული, და ცარიელ სალაროსთვის აღარ დაეკეტა კარი: „ჰაერის გამოსაწმენდათ იქროლებსო შიგნით ქარი“.

ზმუპი.

აპარატ ცემის რამე-რუმე (წერილი მეორე)

ცემის ზემო უბანში — საწვრიმლო დუქანი,

სისუფთავით გამხდარია — წიბინძურით მსუქანი.

ქვემო უბნის დუქანს კი მეგარმონე ესტუმრა,

მოქვიფე ძმა-ბიჭთა ჯიბეებს „წაეხუმრა“.

დღე და ღამ აჭყვიტინებს — არ - არის მოსვენება;

ვინ არის ყურისმდებელი — ანუ ვინ მისცა ნება?

კოოპერატივი მხოლოდ — ნავთის რიგებს უნდება,

ვინც მივა, მთელი დღე დგას — ცარიელი ბრუნდება.

ბევრ მოაგარაკებს — ხეწნით ყბა მოექცია,

მაგრამ უყვარს გამგესა ლამაზი პროტეკცია...

ზოგს აძლევს და ზოგს არა — მასზე ბევრი იჭვია...

რა ქნას ქალებში იჭვის — ახალგაზრდა ბიჭთა...

აქეთ რძეს სულ ვერ ნახავთ — გაფიცულან ძროხები...

თითქოს მათ არ ჰყოფნიდეთ — ამ ტყის მწვანე ნოხები.

ზოგი მოაგარაკე — სიმინდს ჰპარაკენ გლეხებს;

თუ მოასწრეს, პირიქით. უბრაზუნებენ ფეხებს. ტარზან.

სოვლად აღმზარების მრ. ტრავილეგს

ორშაბათით შაბათამდე უმუშაო უძვარუნე მიწას... კვირა დილას გზას დავადექ, წავიბიჯე ტფილის ჯოხი. მივიარე, მივიარე, სად არ ვიყავ ვინა არ ვნახე, ჩვენს სოფლებსაც გადაკვრია ქალაქური ფერის სახე: ქალებს ტუჩი შეღებილი, უსაცვალოს ოქროს კბილი, ჩილუქი გრძელი, კაბა მოკლე, თმა ჯორივით შეკრეპილი. ვაქებს, ფაფარ-გადაყრილებს, მოუხენიწკავსთ წვერ-ულვაში დილას ჩაცმა დავიწყით, პერანგაი დარბის ხალხში. სტუდენტები, კურსისტები, სტუმრებიან ძველ საბუღარს, არშიყობა ურჩევნიათ, ლექციებს და გლეხთ საუბარს. სტუმრებმა და დამხთურებმა ერთმანეთი რომ გაართონ, შეთანხმდნენ და გარდასწყვიტენ ალგერები ხშირათ მართონ. დღეს — ლანჩხუთში, ხვალ — ჩი-ბათში,

შუხუთში და ორაგვეში, თუ ყოველდღე არ მიერთო, სამხელ-ოთხელ მაინც თვეში. ხუთი - ათი უცხო ხალხი მოგვადგება გლეხებს კარზე, ხარკზე ტკბილათ გვირიგდება: კვერცხზე, გოჭზე და ქათმებზე... მეორე მხრით ოხრათ მოდის საპატია ბარათები, გინდ კვდებოდე შინ შიმშილით, ხალხში ხომ ვერ გამოკვტები. მიხვალ, ნახავ რა სანახავს? გავიწყდება თავის დარდი: ასგარიე, დავგარიე, დამა, კარტი, ლოტო, ნარდი... აგერ ჩრდილში ეტმასნება უულვაშის გულ-შკერდ-ლია, ხვალ მუცლის წამობერება, აბორტი და ქაჯაია!...

აგერ — სუფთა, აგერ — ლხინი, აგერ — ხუთი, ეგერ — ათი, ჩხუბი, კრივი, ლანძღვა, კირცხვა, ჯიბის ყელის ფალარათი... შიგ გლეხებიც ჩათრეულა, გაჰყვირიან: ამხანაგო, შენ ეგება ცოლშვილი გყავს, უხეფსო და უპერანგო?! და შემყურე ნორჩ თაობა, რა თქმა უნდა, გაიწვრთნება...

(ძველ გაკიცხულ ქელენებთან ამას რა აქვს განსხვავება?) შემოსავალს რომ დახედავ, გაიკვირებ გუნებაში, სოფლის გოჭ-ქათმების ფასი აღარ ურჩებათ კასაში. წამკითხველო, თუ ტყულის ვამბობ და არ მეთანხმები აზარში, მართლის თქმისთვის, ჰო, დამსა-ჯეთ: ჩამაკვირეთ ცხვირი თათლში!...

შხანკოლა.

ქართული
წიგლიორთქმე

კოსტად მოარული ჩეზოლიუსტია

ლინა

— ხედავ, რა სქლად დასწოლია იმ მანდილოსანს ტუჩებზე წითელი საღებავი?
— ალბად, რუმელიმე დიდი ბიუროკრატის ჩეზოლიუსტია იქნება,, სხვა რა?!

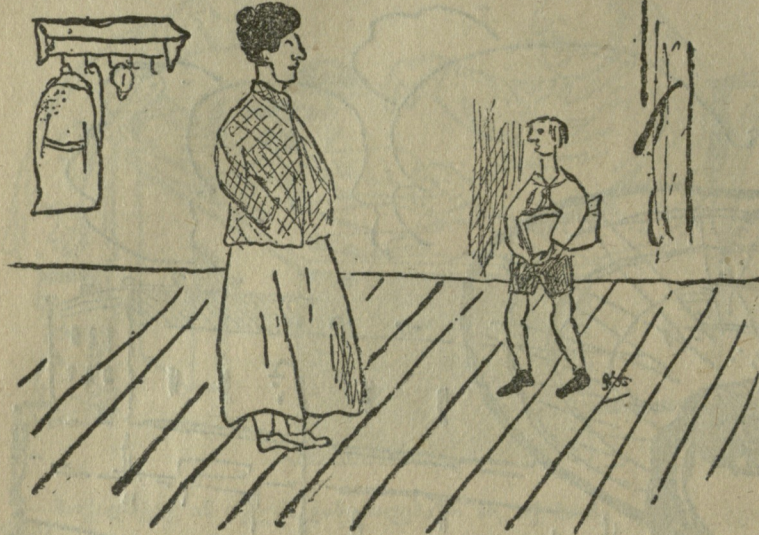
წკიკურტები

— რა გამოიწვია სოფლად პარტ
წმენდამ?
— პარტწმენდამ სოფლად გამოი
წვია ბრკევილა ავტომობილები!..

— ძილს რა იწვევს?
— ზოგი საბჭოს წევრობა!..
— რით აიხსნება ამდენი პორტ-
ფელის დაგროვება ბაზარზე?

— რა' ამბობთ? ნუ თუ ესეც
ძნელი გასაგებია? აღარ იცით ორი
წმენდა ზედი-ზედ რომ მიმდინა-
რეობს: პარტიისა და საბჭოთა აბა-
რატის?!

მამის „წინააღმდეგობა“

დედა: საით მიეშურები, შვილო?
შვილი: არ იცი, რომ „მსუბუქი კავალერისტი“ ვარ და დღეს სწორედ მაჩაჩემის დაწესებულებაზე მიმავლქ იერიში!...

მთლიანად და სავსებით

ზღვის პირისაკენ მიმავალ სწრაფი მატარებლის კუბეში ისხდნენ ორნი: მსხვილი და წვრილი ანუ უკეთ რომა ვსტაქათ — შემთხვევით გამსხვილებული და შემთხვევითვე გაწვრილებული.

მატარებელი ადგილიდან დაიძრა. წვრილმა, რაღაც მიზეზით, ღრმად ამოიოხრა, შემდეგ სარკმლიდან სივრცეს გაჰხედა, შემდეგ ჯიბიდან სავარჯიშო ამოიღო, თავზე გადაისვ-გადმოისვა და შეეკითხა მსხვილს:

— ზღვის პირისაკენ მიეშურებო?... დასასვენებლად?..

— ნაწილობრივ დასასვენებლად — მიუგო მსხვილმა — ნაწილობრივ კი, მართალი მოგახსენოთ, საქმეების გამოც. თქვენ კი! ალბად, დასასვენებლად?..

წვრილმა გაჯავრებით ჩაიქნია ხელი:

— აბა, რა დასვენება, რისი დასვენება!.. ჩვენს დროში და აგეთები? ჩვენი მდგომარეობა ამას ითმენს? ან — ანდელი კურსი ამის ნებას იძლევა? აბა, სად ჯანდაბაში უნდა იფიქრო კაცმა დასვენებაზე!..

— ეს თითქმის ასეა — დაეთანხმა მსხვილი. — დრო მართლაც დიდათ არახელსაყრელია...

და, მცირე პაუზის შემდეგ, ოდნავის ღიმილით დაუბოძა:

უნდა იმიტირებო, რომ ხუთიოდე წლის შემდეგ მდგომარეობა უფრო შემჯობვრდება. მაშინ მოვანწივრებო დასვენებასაც.

— ხუთი წლის შემდეგ? არა, გეთყვია: გაცილებით უფრო ადრეც! ბეჯითად მოსჭრა წვრილმა.

— თქვენა გგონიათ? — დამცინავი ღიმილით გაიოცა მსხვილმა.

— მეგონა და მეტიც, — წარმოსთქვა წვრილმა:

— ჰჰ!.. დ-დაბ!.. თქვენ აი, თურმე რა თვალთახედვით და რა მოსაზრებით ამოკლებთ ვაღბს!..

— აბა, რომელი მოსაზრებით კი-დეგ? — წარმოსთქვა ხმაში ცოტა სიანჩხლის დატყობით წვრილმა. — თქვენის აზრით, ეს ასე არ არის?..

— სწორე გითხრათ, რასაკვირველია... — დაეთანხმა მსხვილი. — კულაკობაზე იერიშის მიტანა, კერძო მწარმოებელზე დაწოლა, ინდუსტრიალიზაციის სწრაფი ტემპი, „დაწევა“ და „გასწრება“, ყოველივე ეს — ერთობ მყვირალა საქმეებია, მხოლოდ სიტყვებს იქით...

— პუბლუც, სიტყვებს იქით! — გაცხარებით ახალა პირში წვრილმა. — ფანტასმაგორიაა და მეტი არაფერი!..

მსხვილმა ხელები გაშალა, მხრები აიჩინა:

— რესურსები არ არის, გესმით? მე მომწონს: დაბეგროთ კულაკი, მას გაზრდის უნარი წავართვათ, თუ, რაღა თქმა უნდა, მდიდარი სანოვანის რესურსები მოგვეპოვება... მაგრამ ამ უამად, როცა ჩვენ მარცვლეულში დიდ საქიროებას ვვრძობთ, ვანა, სულ ერთი არ არის: კულაკისაგან თუ არა კულაკისაგან მივიღებთ მას? ოღონდ კი მივიღოთ და...

— და, აი, მეც ვამბობ — უთხრა წვრილმა.

— ავიღოთ ისევ და ისევ კერძო მწარმოებელი: ესტვით, თუ რომ აშკარა სპეკულაცია, რა თქმა უნდა, მაშინ სხვა საქმეა, მაშინ დავკრათ ფერდებში და ისა... მაგრამ თუ რომ მწარმოებელი გინდ ვაქარი...

ლოიალურია, ხელისუფლებისათვის სრულიად უგუნებელი და მისალობი, ანვითარებს სალსა და მტკიცე საქმეს, მაშინ ვის რა ზარალი აქვს ასეთისაგან? არავის არავითარი, გარდა სარგებლობისა ისევ ჩვენსავე სახელმწიფოს.

მსხვილმა, თანხმობის ნიშნად, თავი დააქნია:

რასაკვირველია, რასაკვირველია... სწორედ ასევე ითქმის კულაკებზეც... კულაკი — მეგობარე და ჩარჩი, რაღა თქმა უნდა, მანებელია და მიუღლებელი. მაგრამ შეძლებული, მაგარი გლეხი, ფართო მეურნეობის პატრონი, კულტურული მწარმოებელიც იმავე დროს — ეს სულ სხვა საქმე გახლავთ! ეს...

— აშკარა და ნათელია, როგორც ღიმილითის პრობკა! — გააწყვეტინა სიტყვა წვრილმა. — მე თქვენის მხრით ამაში დაჯერება აღარ მესაჭიროება. მე და თქვენ, რასაკვირველია, სრულიად გასაგებია, რომ საქმეს ასე ვუყურებთ. ჩვენ მთლიანად და სავსებით ერთმანეთს ვეთანხმებით!

— დაბ, მე და თქვენ შორის აქ, გხედავთ, სადაო აღარაფერი რჩება, — დაეთანხმა მსხვილი.

— მაგრამ, აბა, ერთი ვაბედეთ სხვებთან ასეთივე მსჯელობა... ასე ვსტაქათ, სხვა პირობებში, ვიდრე ამ უამად ჩვენ ვართ, — იმავე წუთს თქვენ მემარჯვენე გადახრაში დაგდებენ ბრალს, წვრილ-ბურჟუაზიულ სარჩულსაც უნდ ამოგაკერებენ, ყველა დამხრჩვალ ძაღლს ყელზე ჩამოგაკიდებენ!

— ჩამომკიდებენ რა... დამიფურობებია მე მითზე, — გაცხარებით წამოიძახა წვრილმა.

— როგორ თუ დავიფურობებიათ? — დამიფურობებია და მეტი არაფერი...

— როგორ, ამ წმენდის დროს? — გაიოცა მსხვილმა.

— წმენდის დროს, თორემ ჩვენ რა მერე? — აიჩინა მხრები წვრილმა...

— როგორ თუ თქვენ რა?

— ისე! მე რაში უნდა მეკითხებოდეს?..

— მაპატიეთ, მაგრამ თქვენ, ვანა... — მე საკუთარი ფენსაცმელის მალაზია მაქვს. მე წმენდა სულაც არ მენება.

— არ გეხებათ?

— არა! თქვენ კი, ბოდიშს ვიხდი ამ შეკითხვისათვის, თქვენ ვანა... მაგრამ მსხვილი უკვე აღარ უსმენდა იმას: მას საშინლად დასცხა, და, ამ „სიცხის“ გასაფანტავად თუ სხვა რაიმე უსიამოვნო გრძნობისა, მას ფანჯარაში თავი გადაეყო და მატარებლის სისწრაფით გამოწვეულ მინდვრების თვალის მომჭრელ ბრუნვასა და ტრიალს აპკვიატებოდენ თავიდან ირისი ფიქრები.

რუსულიდან გადმოკეთებული...

... მამის ილმონის კა.

„სულიწვილის“ გადმოსვლა

ბორჯომის I სანატორიუმის ხელმძღვანელებზე

— რა ვაზამოთ დღეს ავადმყოფებს, რა?!
...და სამი საათის ბუბის შემდეგ იმათ თავებში, უც-
ბად იელვა ბრწყინვალე მოსაზრებამ:
— სტაფილოს კაბლეთი!

პირი სოფლისკენ

მამაჩემო! წერილს დაპირებისამებრ გიგზავნი და ვიცი რომ გაგეხარდება, რალა ბევრი ვსთქვა, გთხოვ მათხოვო ყური, გსურდა ვყოფილიყავ მე „გლანე“ დობტორი. მარა მგონი ახლა „დვორნიკადაც“ დავდე... (ვაი თუ „ატესტატი“ არც იქ გამომადგეს!) „მშვიდობით ვიმგზავნე“, რადგან მარელისში ფეხსაცმელი წყვილად ამატალეს ძილში! (არ იფიქრო, რომ ის მქონოდეს გახდილი). ფეხზე მეცვა, მაგრამ ხომ იცი ეს ძილი... ჰო და, როცა თვალი მე გამოვახილე, ეს ჩემი ფეხები ნასკებით ვიხილე. დეტეჩეკას ვთხოვე დახმარება, მარა ერთ ვაგონში შემყეა, მერე გამეპარა... ვაგონში ვერ ნახავ „პროვოდნიკს“ ვერც ერთსა, (გალეშილნი სძინავთ თავიანთ კუბესა), და ასე „მშვიდობით“ ჩავლა ტფილისამდე... იცის ღმერთმა, მამა, მართალი ვარ ცამდე!..

მივადექი ნათლიას, როგორც შენ მითხარი, მაგრამ მიპასუხეს, რომ ის შინ არ არი. მივხვდი: დამემალა... ფუი, მის მოყვრობას! (ჩვენც ხო დავემალეთ ერთხელ გიორგობას). იქიდან გავსწიე ტროფინეს ძმის წულთან, (რალა მექნა, თვარა იქ მისვლაც ქე მძულდა), არც ის დამხვდა სახლში „სადლაც წასულიყო“. მერე შემხვდა ჩვენი დიანოზეს ნიკო, და მან წამიყვანა (ააშენა ღმერთმა). ვფიქრობ გუნებაში: გამიღიმა ბედმა! და მისმა მეუღლემ ჩვეულებისამებრ ქე გამათეგია ერთი-ორი ღამე. ახლა ქე გადადი, შვილო, ათხანაკთან: ქალიშვილს მოვილი, დილოშიაა ქმართან. რომ არ მოველოდე, მაშინ სულ სხვა არი,

ვარს რავა გეტყოდი, ღმერთო კი მომკალი! ყველას ვეხმარები, შვილო, ვისაც უჭირს, თან წამომიყენა მან საკითხი კუჭის, ეს სასმელ-საჭმელი ანგარიშით არის: აწი დაზამთორდება, გინდა შეშა, წყალი, — ვაი ჩემი ცოდვა, საშველი არ არის, ავდექ და წამოველ ძმომ, ცოცხალ-მკვდარი, მივადექი ბეკოს (ბიძიათ მერგება), (ო რა „გეეხარდა“? და გამომეგება), იმანაც სხვებსავით ამიბზუა ცხვირი, „სასტუდენტო“ კაცი დავიწვი სირცხვილით, ლუკა სემაფორთან პოსტზე მდგარი ვნახე, როცა სათხოვარის მე თქმა ვანგინზრახე, თითქო მიმინვდაო და დამასწრო თითონ: „პროტექციისათვის ხალხს ჩვენ იქით ვსჯითა“, სოკრატეც შემხვდა მე იმ წასულ კვირეს, საწყალობელს დანა არ უხსნიდა კბილებს, აღარ ქონდა თავი იმას ლაპარაკის, (წმენდას შეუწირავს თურმე აპარატის). ბესოც ვნახე, ჩვენი ანუისეს სიძე, ავტოთი მიქროდა გულმად ვერის ხიდზე, „დამოჩეები“—გვერდით უჯდა სამი „პარა“, ვავყურებდი, ვიდრე თვალს არ მიეფარა, ნეტაი, ვცოდე სადა აქ ეს ფული? მაგრამ გამჟღავნდება „სიბრძნე“ დაფარული... დათას ხომ იცნობდი, ზოსიმეს სიმავერს, (ვერ გაავადებიაბ მას ხელიდან შაურს). მუშკოროპის გამგეა, ქე მანაც არ ქონდეს, საქონელი ჩუმად რომ არ გამოქონდეს, მაშინ სხვაა, და მეც ვერ დავემდურები, მაგრამ თვალთ ვხედავ და გისმენ ყურებით. რისი ჩამდენია და რისი მომქმედი, მაგრამ ასე არის: კაცს თუ წყალობს ბედი! მის ძმისწულმა მითხრა „არალეგალურად“: „გაუმასქნია“ რვა ათასი ფულად, (რევიზიამ ეს საქმე ქე მიაფურჩიო, და დავითას ეს ფული ხახვივით შერჩაო), იპოლიტე ახლა ხომ სულ არვის კადრულობს, თუ რამეზე მიდი, წყრება და დიდგულობს, უჭირაგს პორთფელი „ეშმაკებით“ საყე, არ მინახავს კაცი მე ჯერ, მაგის მსგავსი, უი მართლა, ბეჩა, ახლა გამახსენდა: რა რისხვა ყოფილა აქოური წმენდა, ვინ არ გინდა, რომ არ მოყვა ამ „ჩისტკაში“? დიდი დიდი, ერთი თუ ვადარჩა ასში! ამ ჩვენ ოლიფანტეს და წვინტლამე ლადიკოს, (ჩვენში ქე რომ ერთხანს სკოლის გამგეთ იყო), როცა ორივესათვის გაუსინჯავთ კბილი, (ან კი რა არის დღეს, მამავ, ვასაკვირი!) ერთი თურმე ძველად ყოფილა ხსტესი, (ვაი ჩამდენისთვის აუგია წესი), მერე „პოლკონიკი“ ნიკოლოზის დროსა, მენშეიკების დროს კი გვარდიის უფროსად, ახლა ამ ტფილისში რომ შეუფარავთ თავი, ხომ დაუდგათ ვანკითხვის დღე, უბედურებს შავი, ქე შეიძლებოდა კვლავ ბევრი რამ მეთქვა, მაგრამ მე მაწუხებს ჩიმი მუცლის გვრემა, ჩემ ნაამხანაგარ კონსომოლ კლემენტომ, ხალხში დამიძახა: „ირდნი ელემენტი“. ეს რომ ჩაეწვეთა კომისიის ყურში, არ ჩაივლო ჩემი თხოვნა აინუნში, შენ არა მშრომელი ელემენტი ხარო, ჩვენი ქვეყნისათვის მეტი ბარგი ხარო. რა ვქნა, მამაჩემო, ახლა შენ მითხარო, თორემ კაპეიკი არა მაქვს ჯიბეში. ჩამეშალა მამი, სტუდენტობის საქმე, და მინდა ეხლა ვქნა პირი სოფლისკენ... ახლა ან ჩემს ცოდნას გავცვილი თოხში, კაგში, მაგრამ მისი ფასი რა ყრია ამ თავში?!

დონ-კიხოტი.

ზიურკოკრატი მემკრთამე

დეკემბერი

ის უღვაწეობს ბუფს არ იჯდნენ,
არც უბრძანებო ოფლს არ იდნენ,
მხოლოდ, მართამად მას რომ ეყვის,
თქვენ იზოვით ძნელად იმდნენ..

მკვინარა ქოთანნი

(მიზაძე)

ნიკიფორე გამგე არის
ანუ, რომ ვთქვათ—ღირექტორი,
კაბინეტში გვერდს უმშვეინებს:
„მაშინისტკა“ ბარე ორი.
— აბა, ჩემო ნიკიფორე:
ხან ერთი და ხან მეორე!
„მერსედესი“ მოაყენე,
ორივე მივინთ ჩაიგორე.
— ჩაგორებს ვინ ასწავლის,
კაბინეტში როცა გორავს.
არად ავდებს მუშა მოთხოვნებს:
კარებს ცხვირწინ გამოხურავს!
სამსახურში მთლად ჯალაბობს:
ზოგს კიტხავს და ზოგს უწყობს,
თუ შეასწრო თვალი ვისმეს,
მის რისხვას ვერ გადურჩება.
ქედ-მალლობს და თანაც ფიქ-
რობს:
ოთქოს ჰქონდეს ოქროს ძირი...
ჰა, წმენდაზე გამოჩნდება:
ვავეუშავოთ უნდა პირი!
—
რება იყო წმენდისა და
ალბი ესწრო: ვით ფურტკარი:
ზოგს გაეხსნა ღიმილ შუბლი,
ზოგს შეასკდა ოფლის ღვარი,
ნიკიფორეც რიგში იდგა,
წმენდის ჰქონდა შიში მასაც...

..ვინ არ იცის: მას მოიმიკი,
რაც შენ თვითონ დაგითვისაეს..
...და ცდილობდა ნიკიფორე,
ის მოემყო, რაც არ თესა,
მაგრამ ხერხი მას, ამგვარი,
აღარ გაუვიდა დღესა.
— სიტყვა მისცეს, ისიც ადგა:
აიწია მაღლა ცხვირი:
— თქვენ რა იცით: „სვეტ-
სვეტი“-ვარ,
და ოქროსი მაქვს მთლად „ძირი“,
თვითკრიტიკას ვაწარმოებ;
მუშაობა კისრად მადეგს..
ამის შემდეგ ნებას ვაძლევ
თავს, ავტოთი გავგულავდე!..
პროტექციას ვინ დამწამებს,
ან ვინ მეტყვის: ბიროკრატს?
თუ კი მე არ დამიჯერებთ,
მოადგილეს კითხეთ: სოკრატს.
..აქ გამოჩნდა უცბათ ციცხვი,
თავს წაადგა მკვეხარ ქოთანს!
ნიკიფორეს გააცვივა,
შოშის ქარი მთლად გაოფლავს.
იგი იყო დაზვის მუშა,
შრომის ოფლით განბანილი!
გააშავა ნიკიფორე
და შეახმო პირში ტყვილი!
ბანზო.

ჭიათურა. სასწრაფოდ „ტარტარო-
ზი“-ს რედაქციას. ასლი ჯანმრთე-
ლობის კომისარიატს. დაიწყო პარ-
ტიული ჩისტკა. სიტყვებ ერთბაშით
აუწია დაავადებულებს. საავადმყო-
ფოს მთელი პერსონალი ფეხზე და-
მდგარი და ზომებს იღებს სიტყვიანე-
ბის წინააღმდეგ, მაგრამ ტერმინოტ-
რები არ ყოფნით. საჭიროა სასწრა-
ფოდ დახმარება. მოგვაშველეთ სიტხის
საზომები, თორემ ბევრნი სიტხის
გაუზომავათ კვდებიან. მოგვაწოდეთ
სიტხის საწინააღმდეგო წამლები,
ოფლის მოსაყვანი წამლები არაა სა-
ჭირო, რადგან ისედაც ოფლში არიან
გაწუწულები.

იქიდანვე — ჩისტკა გრძელდება.
გავრცელდა საშინელი სენი — ენის
ქვეილი. ძველი ბოლოები სულ ახლა
ინთხევა. კლუბის ეზო აღარ იტყვის.
საჭიროა საჩქარო ზომების მიღება,
თორემ მუშათა კლუბს წალეკა მოე-
ლის.

იქიდანვე — ჩისტკა გრძელდება.
დაშავდა მოტრფიალე ქალთა ჯგუ-
ფი. ბევრი ტაშის ცემით ნაღიას, ანე-
ტას, ნინუცას, ელენას, ესაკიას და
სხვათა ხელები შიგ მაჯაში აქვთ გა-
დამტვრეული. მოგვაშველეთ დოს-
ტაქართა რაზმი.

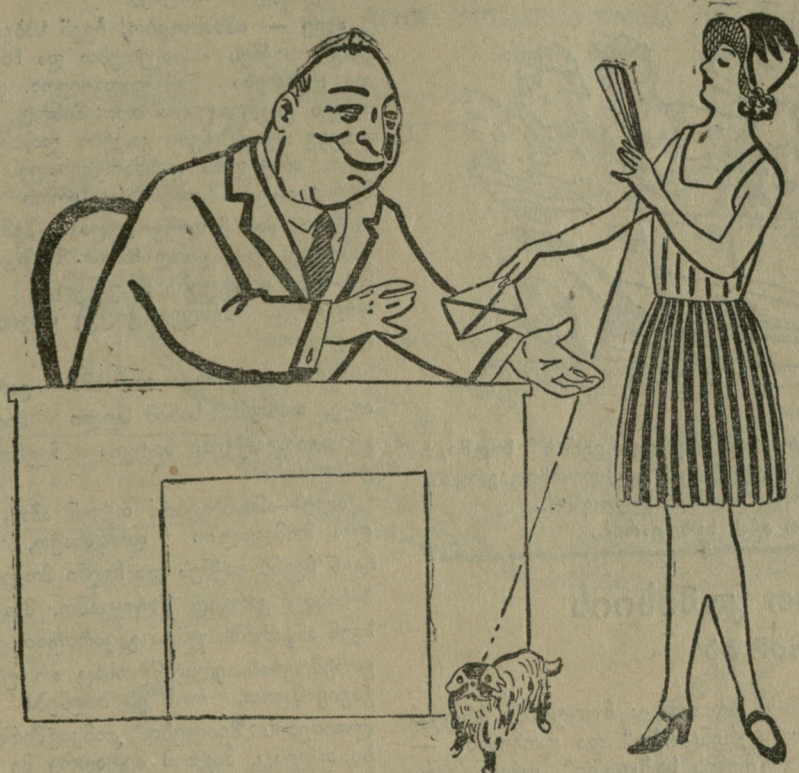
იქიდანვე — სტაჟიანი კომუნისტნი
კოტე მძიმე ავადმყოფია. ცხრას
ჩვიდმეტ - თვრამეტ წლებში სოფელ
ხრეთში, გვარდიაში ყოფნის დროს,
ავანყებულ უმწეო გლეხისათვის
რომ ერთად-ერთი მარჩენალი ძრო-
ხა დაუკლავს და შეუტამია, იმისი
ჩქები აქვს უბედურს გაჩხირული კი-
სერში და ინრჩევა კაცი. ამას ზედ
დაერთო: მარჯვნივ - მარცხნივ გა-
დახრის ებიღებია და ხელიდან გვეც-
ლება ეს ძველი „რევოლიუციონე-
რი“, რომელიც მისი თავდაბლობით
და კაცთმოყვარეობით თავს არ იზო-
გავდა და თვით თავმჯდომარე ად-
აღგილკომის, სრულიად დაუზარებ-
ლად დაწესებულებაში ყმების მასაჟს
უკეთებდა გაჭირვებულ კომკავში-
რულს. საჭიროა სწრაფი დახმარება,
რომ არ დაგვიბნელდეს მზე და ხე-
ლიდან არ გამოგვეცალოს ეს უბად-
ლო სოციალისტი.

იქიდანვე — ჩისტკა გრძელდება.
კომუნისტნი ყველაშვილი გამოძახე-
ბულია მწმენდელი კომისიის მიერ,
მაგრამ ვერ ნახეს ჯერ. ცხრას ოთხი-
დან დამალულია, თურმე და ეძებს
„პრაღიზის“ „კარზინკას“ და გა-
შტრიკინებულ თოფს.

იქიდანვე — ჩისტკა გრძელდება.
ეძებენ რიყამაძეს წმენდაში გასატა-
რებლად, მაგრამ, მოუცლევლობის
გამო. ვერ ცხადდება, რადგან გასა-
სესხებულ საპროცენტო ფულებს
იფლის და პროცენტში აღებულ ხა-
ლიჩას კიდებს კედელზე.

ვანდიდატი.

ბიუროკრატი-პროტექციონისტი

ამ გოგონას, კი ახ სიღიღეს,
ზნელ აქვს: გასტდეს ყოველ რიღეს.
მას უფლებაც კი ვერ ზღუდავს.
პროტექციონის გაღამიღეს...

ვე შე, როცა ქალის გამოხვეული თე-
ძოები დავინახე.

— დროს ტარებაც მასეთი უნდა—
ჩაილაპარაკა ამირანმა.

— კაცო, მაგი დაქერილი იყო,
მეგონა, და ქე დადის? — შეეკითხა
ერთი ამხანაგი მეორეს, მეორე მაგი-
დაზე.

— ვინაა მაგი! — შეეკითხა ამი-
რანი.

— მაგი ვალანდაძეა, კაცო, გუ-
შინდელ გაზეთში რომ ეწერა, —
სთქვა უცნობმა.

— კალანდაძე? — ჩაილაპარაკა ამი-
რანმა და გაშეშდა. მერე სალაში რა-
ტომ არ მომცა — ნაღვლიანად სთქვა
ამირანმა და შერცხვა. მე მივედი
სახლში, ამოვიღე „საბჭოთა აჭარისტა-
ნი“ და ამოვიკითხე: „კალანდაძის
მიერ გაცემულია თანხები ვინმე
ქორქაძეზე და შაქარიშვილზე. სულ
შვიდასი მანეთი, მაგრამ არაფერ
იცის ამ პირების ვინაობა. ეს თანხე-
ბი არ სჩანს, რას მოხმარდა“

პ. ოგოლი.

ლენსორ და ტარასი

(ბალადი)

ტარასი: გამარჯობა, ლენსორ,
რამ დაგაღონა, კაცო!

ლენსორ—რაღა რამ დამაღონა,
კაცო? მივატოვე ოჯახი დილას და
აგერ დაღამდა და საკრედიტოში
თავმჯდომარე კიდეც არ მოსულა.

ტარასი — რომელი, კაცო, არ-
ქიბიე?

ლენსორ—ოჰო! ჩვენი არხიბო
რომაა. იმე, ორივე ხელები აგწიე
ზევით მის გაყვანაზე და, ნეტავი,
ხელები კი არა, ფეხებიც დამტე-
ხოდა.

ტარასი — ნუ ჯავრობ, ძმაო, შენ
ეცადე, რომ კვირეს მიხვიდე საკრე-
დიტოში, თუარა არხიბო დანარჩენ
დღეებში ქუთაისშია და რატომ უც-
დი აქანე?

ლენსორ—გაი ჩემო დღეო, მე,
კაცო, მომშვიდა დღეს, შევედი
კომპერატივის სასადილოში და, რომ
ჩვეიდეგი პირში მესამე ლუკმა,
მეცა გამე შეშუკი და გამომგლი-
ჯა ლუკმა პირიდან.

ტარასი — გვედერია, კაცო, თუ
რაშია საქმე?

ლენსორ — არა, გათავდა მუ-
შაობა და აწი არ შეიძლება ჭამავო,
გამომავლო გარეთ.

ტარასი—რაღა წახდა მაგი უბე-
ღური თლად. უნდა ამოუსვათ
ნიშადღურა ისევ.

ხლისტი.

უსაფუძვლო შებრალება

— გაი ჩვენი ბრაღი, რა ბიჭი მო-
გაკლდა — ამოოხვრით სთქვა ამი-
რანმა, როცა ბავშთა კომისიის სასა-
დილოში შევედით ლუღის დასალე-
ვად.

— რა იყო, ბიჭო, რა მოხდა—შევე-
კითხე მე.

— რაღა რაი, ბიჭო, ამ მუშგლებინ-
მა პირდაპირ გაგვანადღურა კაცი.
რაც კაი ბიჭები იყო, ყველა ჩაყარა.

— ვინაა, კაცო, ვისზე ამბობ? —
შევეკითხე მე.

— კაცო, არ წაგიკითხავს „საბჭ.
აჭარისტანი“, რა ეწერა სოც. უზრ.
ყოფ. კომისარიატზე? ჩაყარეს, ბიჭო,
მშვენიერი ბიჭები, ჩაყარეს. — ნა-
ღვლიანად სთქვა მან და ცივი ლუ-
ღი ისე გადაუშვა ყელში, როგორც
ზედაშე.

— კი, მარა ვინაა ასე შესაბრალე-
ბელი იქინე?

— ვინაა, კაცო და ყველა, მაგრამ
კალანდაძე ხომ სულ უბრალოდ ზის.
რალაც შვიდასი მანეთი გაუტია, ვი-
თომ შეშისათვისო, ვილაცას კიდეც
1800 მანეთი შეუტანიაო. მერმე ასე
უბრალო, სულ რალაც ორი-სამი
ათას მანეთიზა კაცი უნდა დაიღუ-
პოს. — სთქვა მან და კიდეც გადაკრა
ლუღი. ისე გრძნობით ამბობდა ის ამ

სიტყვებს, რომ მეც მეწყინა ასეთი
კაცის უბედურება. ჩვენ ორივემ დი-
დი მწუხარება გამოვთქვეთ, ერთი-
ორი სადღეგრჩელო დავლეით, უსურ-
ვეთ მალე გამოსვლა, შეუკურობით
ერთი მუშგლებინსაც და ცივი ლუღი
გადაუძახეთ ყელში.

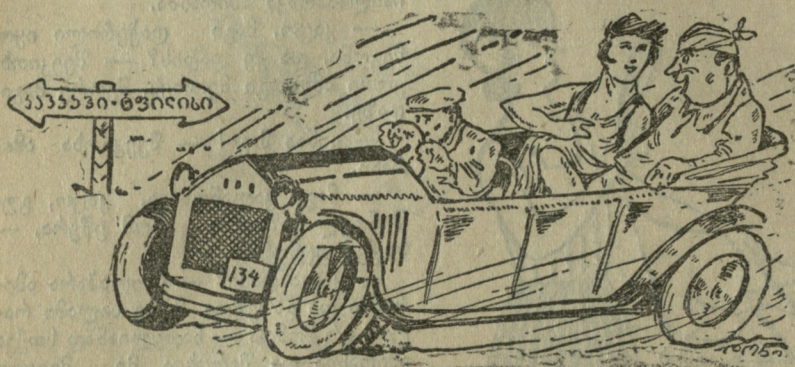
— ჩვენ აქ ცივ ლუღს ვსვამთ და
ის კი... — სთქვა კიდეც ამხანაგმა.

— ეს, ძმაო, სადაა სამა-
რთალი, მართალია ვერაფერს ვე-
ხმარებოდით ამ უღანაშაულოდ
დასჯილს, მაგრამ ჩვენი თანა-
გრძნობა საკმაო იყო მის გასამხნევე-
ბლადაც. — რომ იკოდეს ესლა, რომ
ჩვენ მას თანაუგრძნობთ, ვადღეგრძე-
ლებთ, როგორ გაეხარდებოდა, ვფი-
ქრობდი მე და თან ვნატრობდი იმ
დღეს, როდის გამოუშვებდნენ მას
და გადაეცემდი ჩვენს ამალამდელ
მოგონებას.

— რა ამხანაგი იყო მერე ჩემი?
სადაც შემივდებოდა, აგერ იმსავით
მომესალმებოდა — არ ისვენებდა
ამირანი. ორი ბოთლი ლუღი დავცუ-
ლეთ და ის იყო აღგომას ვაპირებ-
დით, რომ ვილაც პურის ცომივით
აპუნტულეებულ „დამოჩკით“ შემოვი-
და და კაბინეტისაკენ წავიდა.

— „რა ქორთაა“, — ჩავილაპარა-

„კურსკის“ მონაგარიშე პატარავა ჯანსახკომის ავტოზე

— თუმცა ამას წინად ცხვირ-პირი კი მიმანტვრის ვეროს ბაღში, მაგრამ ვლადიკავკავამდე ტფილისიდან, ხოლო იქიდან ტფილისამდე ერთს დროს მაინც კარვად გავატარებ ამ „ტურფა ქალის“ გვერდში!..
მაშ, გასწი, ავტოვ! შენსა ქროლვას არ აქვს საზღვარი!..

ქუთაისის ერთ-ერთ კომისიის სანიშნო მუშაობა

აღე— ამხანაგებო! თუმცა კომისიის უნდა ესწრებოდეს შვიდი წევრები, ესწრება კი მხოლოდ ორი, მაგრამ მე მაინც სრულიად კანონიერად ვაცხადებ დღევანდელს ჩვენს კრებას.

მარო და ნოვე — (თავს აქნევენ) სრული კანონიერია, არ გვინდა დანარჩენი, შენი სიტყვები, ალე, ჩვენთვის კანონია!

აღე— მაშ, ასთე, ამხანაგებო! ხელოსანთა ამხანაგობა— მართალია, ვალდებულია ამხანაგურად იმუშოს, ამასთან, ჩვენ შორის საიდუმლოდ დარჩეს, და გულახდილად უნდა გითხრათ, რომ დღემდის სხვა იყო ჩვენი მუშაობა, დღეის იქით სრული ნება გვეძლევა სხვა პოლიტიკით ვიმუშაოთ. კაცმა ყოველივე დროით და გარემოებით უნდა ისარგებლოს, თავის თავიც იცნას. ამას რატო ვამბობ, თქვენც კი მიხვდებით. საჭიროა ეს იმიტომ, ამხანაგებო, რომ აწ საშიში აღარასდელი გვაქვს: პარტუმენდა გავიარეთ — მეორედ წმენდა ათ წელიწადს აღარ ექნება და, თუ ჩვენი საქმეები ჩვენზე არ მოგავარეთ, სხვას ჩვენ, აბა, რას გავასწენდებით?!.. პირველად, ამხანაგებო, არტელში ჩვენ ჩვენი მოყვრები და ნათესავები დავნიშნოთ, თუ ვინმე იკითხავს: რატო ვაქცევით ასთე, ერთხმად ვუთხრათ: „ასთე იმიტომ მოვიქცით, რომ ჩვენ ვისაც დაახლოვებით ვერ ვიცნობთ და მისი მუშაობა არ იცით, ვერ დაუშვებთ მუშაობაზე, — რადგან არ გვინდა არტელში შრომის ნაყოფიერება დაეცეს თქვა. ისთე, ამხანაგებო, მე ორი ჩემი მოყვარე თქვენი დახმარებით ქე მო-

ვაწვიე ადგილზე: ნუცუბიძე არტელ „კონკურენციაში“ და ლომინაძე — „აბრეშუმის საქსოკში“. თქვენ კარგათ ივაც იცით, თუ რა ოფლი დავღვარე მათ დანიშვნაზედ, რა ბრძოლა არ დამქირდა, მეტადრე არტელ — „კონკურენციაში“, სადაც ხელოსნებმა გამიშრეს სისხლი, ერთხმად განაცხადეს: „არ გვაქვს ცხოვრების სახსარიო, ვალეში ვართო, წარმოება ვერ აიტანსო. ჩვენთან ხელოსანი მეთაური თუ არ იქნა, არა ხელოსანს, ჯამაგირს ვერ მივცემითო, ჩვენი ბალანსი გადასინჯეთ ვერო და ასეთ უადგილო თავხედობას იჩენდენ. კიდე მეტი: „ჩვენ გვყავს ძველი კომპაკვირელი ხელოსანი და ის იქნება ჩვენი ხელმძღვანელი“. მაგრამ, თქვენი დახმარებით, საქმე ისთე დავუყენე, ისთე დავამიწე ყველანი, რომ ჩოქვით მოვიდნენ ჩემთან და თვითონ ითხოვეს ნუცუბიძის დანიშვნა. აი, ამხანაგებო! ასთე დავკრიტიკე წესით და თავგანწირულად თუ არ ჩავატარეთ მუშაობა, სირცხვილს ვკამთ და წარმოება ჩვენ არტელში დავცემია!..

მარო და ნოვე — მოხერხებული კაცი ხარ, ჩემო ალე, ჩვენთვის კანონია შენი სიტყვები!

აღე — ამხანაგებო! ესლა ხელმძღვანელი კაცებია დასანიშნავი შემდეგ არტელში: „წითელ სხივში“, „წითელ ვარსკვლავში“, „ბამბუელში“ და „ჩვენ ცხოვრებაში“. გთხოვთ დასახელოთ თქვენ-თქვენი ნაცნობები და მოყვრები, მუშა რომ იყვეს, არ არის საჭირო, მხოლოდ უნდა იყვეს მოლაპარაკე — და ჩვენი მასზედ შრომა დააფასოს.

მარო და ნოვე — გვყავს! გვყავს! ჯერ ჩემი დავნიშნოთ! არა, ჩემი (ასტყდება ჩხუბი, ალე, მარო, რამის ჩამოვარდება სიჩუმე).

აღე — ამხანაგებო! ჩვენ სახელმწიფო საქმეს ვაკეთებთ და ჩხუბი და აჩქარება აქ უადგილოა. ჯერ თქვენ კიდე უნდა მოითმინოდ, მე კიდე მყავს ჩემი კაცები დასანიშნავი. არტელის დახმარებისთვის სამტრედილიდან დავიბარე ერთი ნათესავი, მას მოვაწყობ და შემდეგ კანონად დაისდვად თითო ჩვენგანმა სამ-სამი მოყვრები მოვაწყობთ ადგილებზე. შემდეგ კიდე თავიდან დავიწყობ.

მარო და ნოვე — თანახმა ვართ. ალე, თანახმა. სანამ სული პირში გვიღვია, თქვენი სიტყვა ჩვენთვის კანონია!..

აღე — ამხანაგებო! თქვენ ამას ახლო მომავალში დინახავთ, რომ ჩვენ ჩვენს საქმეს და ჩვენი მოყვრებისასაც კარვად წაიყვანთ, მაგრამ ჩვენ ანგარიში უნდა გავართკათ ერთ გარემობას. ერთ წუთსაც არ უნდა გავივიწყოთ, რომ ეს ბაღნები ხელოსნების შვილები, კომკავშირლები, თქვენც, მაგრამ მეტადრე მე მეტრეებიან, თუმცა პირადად მე მათი მტრობა ფეხებზე მკიდა, მაგრამ ვშიშობ თქვენ არ მოგდვან შაირი. ამიტომ ისეთი პოლიტიკით უნდა ვიმუშაოთ, რომ ისინი დარწმუნდნენ, რომ მათ სასარგებლოდ ვმუშაობთ. თქვენ ქე იცით, რა დღე დავაყენეთ მათ უჯრედის მდივანს, კვიცარიძეს და კაშიას ქალს. ორი თვე სრულდება, რაც უმუშევრად დადიან და გადაწყვეტილი მაქვს ერთ თვეს კიდე ტკეპნონ ქუჩა, რომ ამით უფრო დაგვაფასონ და გვიცნან ჩვენ. თქვენ, ალბად, გახსოვთ, რა თავხედობას იჩენდნენ უწინ. ესლა ერბოსავით დნებთან და, დამინახავენ თუ არა, მიწამდის მიკრავენ თავს. ამასთან, ამხანაგებო, მაფაქრებს კიდე ერთი გარემობა, მაგალითად, რომ გავვიგოს ზემდგომპორგანომ ჩვენი ასეთი პოლიტიკით მუშაობა.. მაგრამ, თუ ჩვენ ერთი მიორის მხარის დამჭერი ვიქნებით, ერთი აზრით და მიზნით შევხვდებით ყოველივე დაბრკოლებებს, გერანი-ნაც ვერაფერს ვერ დავაკლებს. ამიტომ მოვითხოვ იყვეს ჩვენში სრული სოლიდარობა!

მარო და ნოვე — ვიცით, ვიცით, ჩვენო ალე! თუ ასთე გავმიიბად ვიმუშავებთ, ვერავინ ხელს ვერ გვახლებს!..

სიტყბონი ჰამაკისანი ან ვით მოსთვალოს ენამანი?

ბიუროკრატმა ჰკოვა ის,
ჩაწვა და განისვენა მან..

პარკო ინტერესი

ჯამლეთ ლაყუჩაძე აქტივისტის სახელს ატარებს. ჯამლეთიც იმშენებს ამას და ყველასთან, ვინც არ უნდა შეხვდეს, მსჯელობს პოლიტიკაზე. ჯამლეთი, რაც არ უნდა მოუმიზანდებელი იყოს ამა თუ იმ საკითხში, ის მაინც გახსნის მოხსენების კვანძს, ვინაიდან თავში აქვს ბაგაუი, „ერთ - ერთ კრებაზე მუშავდებოდა საკითხი სოციალისტურ შეჯიბრის შესახებ; ჯამლეთს პირველად ესმოდა ეს კითხვა, თუმცა გაზეთი კი ეჭირა ხელში, მაგრამ წაკითხვა იყო საქმე; ჩაიწერა მოხსენების თემა, და ჩაეწერა კამათში, მიეცა სიტყვა ჯამლეთს; ჯამლეთი დინჯათ მივიდა, წყალი მოწრუბა, გაშალა შეაზე გაჭრილ თხოვნის ქაღალდები და დაიწყო:

— ამხანაგებო და ძვირფასო აუდიტორია! მე თქვენს ყურადღებას დიდხანს არ მივიპყრობ. მე მინდა შევეხო ზოგიერთ გამოჩენილ საკითხებს. აქ მომხსენებელმა სთქვა, მარა გამორჩა კიდევ; მე მინდა ცოტა დაუმატო... მაშ, გაუმარჯოს, ჩვენს ქვეყანას და ქვეყნის ასინიზაციას! ჯამლეთი ჩამოხტა... ზოგან სიცილი ისმოდა და ზოგან კი ქება. ჯამლეთი ტრახანობს:

— ხო გავძვირინე, ბიძი, ტრუბაში! საკითხების კანალიზაცია არ იციან და ისე გამოდიან სააინიზა-

ცია მოხსენებაზე. დადგა საბედისწერო წუთი: პარტიის გამწმენდ კომისიამ დაიწყო მუშაობა. გულუბრყვილო მაყურებელი დაინტერესებულია ჯამლეთის გამოსვლით და, იძახის:

— ეხლა უყურე შენ რაღა დააფანეირებს ამ კომისიას!..

ჯამლეთი ლაყუჩაძე გამოიძახეს. გამოკითხეს პოლიტიკური მრწამსი. კომისიის ერთ - ერთი წევრი შეეკითხა:

— რას გვეტყვი მემარჯვენე გადახრაზე.

ჯამლეთმა ჩაახველა და დაიწყო:

— მემარჯვენე გადახრა, ეს არ არის მისაღები სუბიექტიურად—და ობიექტიურად, ის უნდა კანალიზაციქმნილ იქნას, ქვეყნის მაშინიზაციის სფეროში ავიაციის გაძღვრებით.

— რა არის კლასი?

— ხო, ეს რთული კითხვაა, რომლის დამუშავებას მოცემულ დროის განმავლობაში ვერ შევძლებ, მაგრამ ვეცდები, კლასი ეს ობიექტი წარმოადგენს ალკოგოლიზმის ინდუსტრიალიზაციას ან ემანსიპაციას ან კიდევ მუნიციპალიზაციას, ასინიზაციის სფეროში; გასაგებია, მე მგონია. მაშასადამე, გაუმარჯოს კლასს, და კიდევაც გეიმარჯვებს.

— დაბრძანდით, ჯამლეთ ლაყუჩაძე! საქმარისია. ჯამლეთი გარიცხეს პარტიიდან, უბრალო ლაქლაქი-

სა და პოლიტიკურ ბეცობის გამო. ჯამლეთი კი იძახოდა:

— ძმაო, ამ პარტიას თავი შევსწირე, მარა ამას არ ვსჩივი. მეუბნებიან პოლიტიკურ მომზადება არ გაქვსო; კაცო, ამა რა არის, ამ თავში, რომ ყრია, ენაზე, რომ ცვინდებდა სიტყვები! მარა კერძო ინტერესია, კერძო, კომისია რომ „ჩავაუიწუნე“ პოლიტიკურ ცოდნაში, ჩოუვარდა ჩემი კერძო ინტერესი და რა მიქნეს; მარა კიდევ დამიძახებენ პარკიაში.

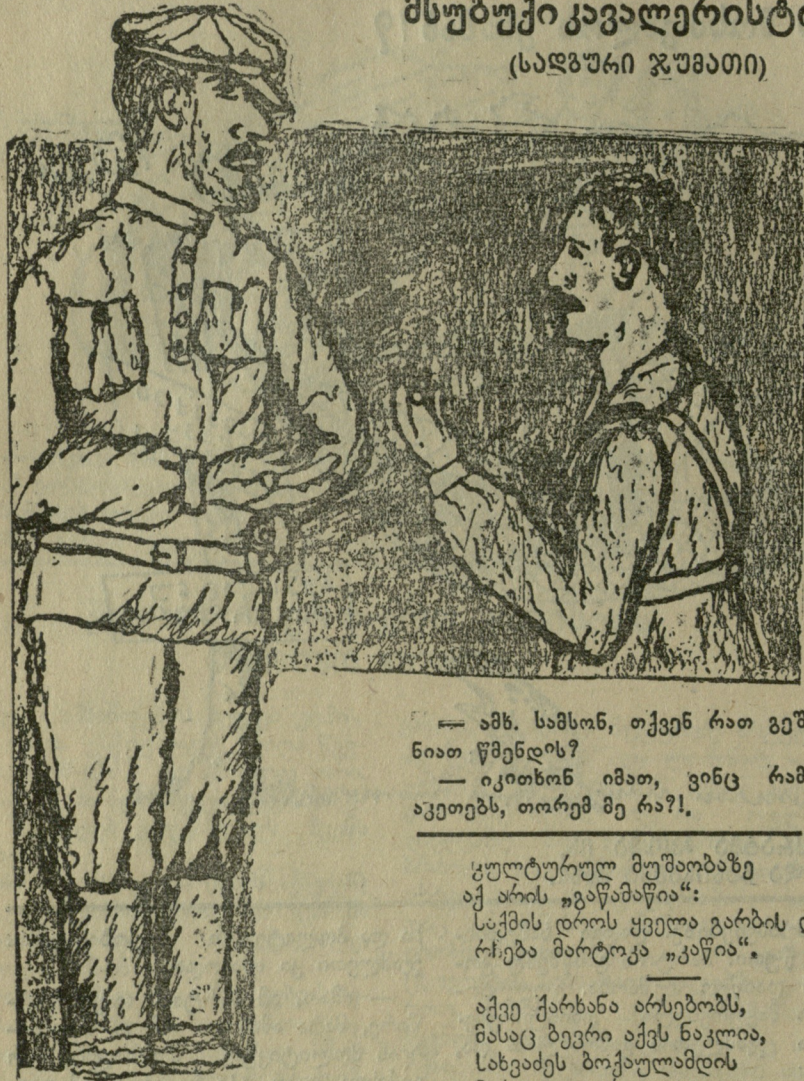
ზაფ—ა.

სამბრელია

ტატიშვილის „პროვოდ“-მს შექმნა აყალ-მაყალი! ღვინო, ქათამ-იხვები, იყო თავზე საყარი. აღარ აკლდათ ჩიტის რძე — თმა-ხუჭუჭა ქალები! შეზარხოზდნენ, იმღერეს: „მე შენ გენაცვალები“. მაგრამ დილით ჩამწარდათ, რაც ილაღეს ლამითა! ძალღო პატრონს ვერ სცნობდა. თითქოს სითამამითა. მონაწილე „პროვოდ“-ი ირეცხავდნენ ნალველსა! არც ერთი არ გასულა სამსახურში სამ ღღესა...

ჭავჭავი ბზიკი.

ალმასკომის თავმჯდომარე და მსუბუქი კავალერისტი (სადგური ჯუმათი)

— ამხ. სამსონ, თქვენ რათ გეში-
ნიათ წმენდის?
— იკითხონ იმათ, ვინც რამეს
აკეთებს, თორემ მე რა?!

კულტურულ მუშაობაზე
აქ არის „გაწამაწია“:
საქმის დროს ყველა გარბის და
რჩება მარტოკა „კაწია“.

აქვე ქარხანა არსებობს,
მასაც ბევრი აქვს ნაკლია,
სახვადეს ბოქაულამდის
მარტო კაკარდა აკლია.

სალარო გექონდა, შეჭამეს,
სადაც გაჭაფეს ფულია;
ამ ფულის მიმთვისებელი
ზოგი აქ პარტიულია...

ლექსომაც „ზორბად“ იგემა
ჩვენი ქარხანის თანხაო,
ბევრჯელ ყანწები ამ ფულით
ერთმანეთს შეაჯახაო.

ბევრჯელ მიწაზე გაგორდა,
ქვებზე მოიღო ბრახაო
და ბევრჯელ კამბანიაში
მაყრული შემოსძახაო...

თავების საზრდოთ გამხდარა
ძველ სამკითხველოს წიგნები,
კერძო პირებმა „ჩასტრახეს“
გიტარა, მანდალინები.

აქვე გიორგი ბრძანდება,
ერთ - ერთ მაგიდის გამგეთა,
ქარხნისთვის პარაზიტია,
თავდადებული ქალებთან!

ტარკორი.

ტელეფონთან

(ლილი-ჯინსაძე)

ძღაბო.. ძღაბო.. გესმის? ა? გა-
ფიცებ საბედოს, გადამკიდე ჯი-
ხაიშს... ჯინაიში?... აა? გესმის...
რომელი „უჩრეუდენი“ ხარ ა? ფო-
სტა?! არა, ბიძია, არა, არ მინდა
მაქანე მოცდა, შარიანი ხალხი
ხართ, ისონი აბესალომს არ ასე-
ნებს, დღე და ღამე ეჩხუბება და
მე რა ხერს დამაყრის? გადამკიდე,
ჩემი ძამიე, ალმასკომს... გატოვა!...
ა? გატოვა! ალმასკომია.. ვინა ხარ
ტელეფონთან? რომელი ხარ!...
რომელი?.. რომელიო.. გამაგონე,
შე კაცო, რაღა კანკალობ... ა? რო-
მელი? თავმჯდომარე ვასილი? რაღა
ხარ ვასილ? გამარჯობა, გამარჯო-
ბა... გოდოლური წმენდას? ა? გა-
ძვერი, ბიძია, გაძვერი?! მომილო-
ცავს, მომილოცავს, მალარიჩი გე-
კუთნის, ბევრი სალაპარაკო მაქ, მა-
რა შენ ვერ გენდობი: ცოდებია-
ნი კაცი ხარ, დამიძახე ერთი, თუ
ძმახარ, საკრედიტო ამხანაგობის
თავმჯდომარეს... აგერაა?! ა? რო-
მელი ხარ, ისილორე? გამარჯობა,
გამარჯობა... რაეხარ, გენაცვალე
სიპაში, ხმაზე გეტყობა: კოჩალით
დახვედრიხარ წმენდას ჯინაიშიში რა-
ვაა საქმეები, მემიყვები, თუ ძმა-
ხარ, მერე ან შენ გემეიარე ან მე გე-
მევიარ და ჩავამაკარიერთ ერთი
დაშხოშურათ! კლასი რომ იყო მა-
ქანე დაწყებული, არ ელირსა კილო
მოთაგება?! ა? რაიო?.. გაგაძვრენ
ტყავი კულის რიკამდის!.. სამჯერ
ჩამოკრიფენ ფული? მერე და რამ
ჩაყლაპა ამდენი ფულიო?! კომი-
სიამ? შნო ქონია ქამის, გენაცვალე
სიფათში! მეოთხეჯერ გაააწერენ ან-
ლა? მერე და მეიკაკვეთ, ბიძია?!
ეილეთ და გოდოლუშვით ვირის აბა-
ნოში; ეი კომისიებია, თუ რაცხა
მჭადი. ბიჭო, ერთი ეს მითხარი შენ:
ვასო და კოლე კილო ისე უმოწყა-
ლოდ ასხამენ? ა? კიი? ქოთნით
სვამენ ქუჩაში?! წადი, გეიპარე სა-
ცხა... მერე და აპარატის წმენდის არ
ემინიათ მაგ ოხრებს?!.. კომერატი-
ვიში, ბიჭო, ფართლის გაყიდვაზე
პროტექცია ყოფილა, მართალია?
ა? გამგეობა კულაკებს წყალობსო,
მართალია? ა? აბა თქვენ იცით,
ეგი წმენდაც მოგადგებათ სადაცაა,
და დაუჭირეთ ლავამი, ნოე რაქ
შვება ბიჭო, ნოე? ა? რაა? კერძოთ
ვაჭრობს. იი გამათავე ახლა ქაშვე-
თის მადლო, წინელ უცოდო-
ნრად მიქონდა თავი და ეხლა სპეკუ-
ლიანტობა დაიწყო? შეარცხვინა
ღმერთმა. ბიჭო, მართლა აგრო-ტეხ-
ნიკუმის საქმე რაღა გაქვთ, ა? გამ-
გემ გაანიავა ყველაფერი!. არავის
არაფლდ ადღებს!.. იარაღებს „ძმა-
ბიჭებზე“ ანათხოვრებს? ოდა მეგას
ნდომებია ახლა ქონიანი ნიჩაფი.
უთუოდ. გეჩქარება? კაი, ნახვამდის,
ბრაბუნა.

ქორეთის გმირები

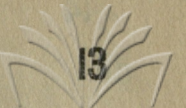
სასოფლო კომერატივი
გვიდვასი ტარტაროზ, ქაობში
და საქონელი ოხრდება
ნესტიან საკუქნაოში...

ვაჭრებმა ტყავი გაგაძვრენ
აყროლებული ხორცითა.
ტარტაროზ წამოგვეშველე
შიგ მყოფ „ბატკნების“ ხოცივითა...

კომერატივი არ ზრუნავს
აქ სასადილოს გახსნაზე,
ორი დღის ხელფასს „მეორთმე“,
მიკიტანს მცირე „ვანშამზე“.

ალმასკომს ხელს და მუხლებში
სიზარმაცე სჭირს დიდია,
ერთი თუ რამე გაკეთდა,
სხვა მას ფეხზე ჰკილია.

სად გზაა გაფუჭებული,
სად ჩამტვრეული ხილია,
ქოხ-სამკითხველო გვენგრევა:
ხეებზე თოკით ჰკილია.

ს ა კ რ ე ბ ი ს კ უ თ ხ ე

ეს ალექსი ჭავჭავაძე თავნზეც არის და ნამთავნზეც

„კვიცი გვარზედ ჰხტის“-ო, ნათქვამია. მართალია, ალექსი ჭავჭავაძე უკვე ისეთი ასაკის პიროვნება გახლავთ, რომ მისი კვიცობა ახლა ერთობ ძნელი წარმოსადგენია. მაგრამ ანდაზას რა არ შეუძლია? იგი ხანწი-მესულ ალექსისაც კი „გააკვიცებს“, როცა საქმე მის გვარზედ მიდგება. გვარი კი, როგორც ხედავთ და გუყურებთ, დიდი ჭავჭავაძეებისა აქვს ჩვენს ალექსის. არც იცის ამ გვარის ძირი ანუ წარმოშობის ასავალ-დასავალი. იქნება უბრალო ჭავჭავაძეც კი ბრძანდებოდა ოდესმე მისი ძველი. მაგრამ აქ, ბუკისციხეში (გურიაში) ყოველივე ეს ბურუსითა და წველიადით არის მოცული. ახალგაზრდა ანუ უკეთ ჭაბუკი — ალექსი შემობრძანდა ბუკისციხეში თეთრი ცხენით, როგორც რომელიმე პრინცი, ერთ აქაურ ოჯახში ზედსიძეთ შესასვლელად და, რაღა თქმა უნდა, მას ჭავჭავაძეობაც იმ თავიდანვე უდაოთ და უცილობლად შერჩა.

მაგრამ ისეა თუ ასე, ნამდვილი ჭავჭავაძეა ალექსი, ჭავჭავაძე თუ ბოლოს კვიცინაძე, საქმისთვის ამას არ აქვს იმდენი მნიშვნელობა, გარდა იმისა, რომ ანდაზაც ჩვენ-და სასარგებლოდ ალაპარაკოს. ძველი დრო რომ ყოფილიყო, ანდაზის ამ ალაპარაკებასაც ალექსი თავისადა სასარგებლოთ გამოიყენებდა, მაგრამ ახლანდელ დროში კი მას გაუჭირდება არა მარტო ეს, არამედ იმ ნამთავნების ისე ადვილად შეგროვება და მონელება, რომელთაც ის ისე ადვილად იღებს გაჭირებულ სოფელებსაგან მისესხებულ ფულების სარგებლად. (თუ კორესპონდენტ „რატატა“-ს დაუჯერებთ, ყოველ ათ მანეთზე სამ მანეთ სარგებელს ანუ ნამთავნს).

თუ არ ვსცდებით, თავის დროზე ალექსი ჭავჭავაძე, მაონი, ხალხს მკურნალობდა. აქედან ამჟამად სოფლის უბრალო მეფახშის დონემდე დასვლა ისევე ძველი დიდი წოდების დღევანდელ წარმომადგენელს თუ შეეძლო, როგორც ალექსის, ჭავჭავაძიანთა გვარის ამ ერთად-ერთ წარმომადგენელს ბუკისციხეში, სადაც გვაროსან მეფახშის ალექსი ჭავჭავაძის კლიენტები ერთად-სოფლის გლეხები არიან, მყოფნი პირველთან ისეთსავე დამოკიდებულებაში, როგორშიც ადრე წინაპრები იყვნენ, ალბად, თავად ჭავჭავაძეების განკარგულებაში.

აი, რატომ მოვიყვანეთ ჩვენ ის ცნობილი ანდაზა კვიცისა და გვარის შესახებ წერილის დასაწყისში! ამრიგათ და ამნაირად დეე, ალექსი ჭავჭავაძემ იხტუნოს თავის გვარზედ, ოღონდ ხტუნვის სისხანდობიდე კი საკვებით თანამედროვე წესებზე და დამოკიდებულები. სამწუხაროა მხოლოდ, თუ ამ წესებმა რაიმე მიზეზით დაიგვიანეს.

რაში მცხელა გოდოგანი? მომიყვანეთ აქ არღანი!...

გოდოგანი სოფელია ქუთაისის ახლო. ვის არ მოუხმენია სიმღერა: „ეს სოფელი სოფლად მიწადა, ქუთაისი ქალაქათო“?!

მართალია, ეს სიმღერა ძველია ისე, როგორც ქუთათური ქეთვი და მოქვიფე ყმაწვილები, ცნობილნი ოდესმე თავიანთი დროს - ტარებით და სასიმღერო „ნომრებით“ ახალი დრო კი სულ სხვა მოთხოვნილებებს უყენებს როგორც ქუთაისს, ისე თანამედროვე ყმაწვი-

ლებსაც. ამიტომ არის, რომ დღეს ქუთაისს ველარ იცნობთ: ძველი სმა-ჭამის ნამიყოლ, მცონარე ქალაქის ნაცვლად, დღეს ქუთაისი ნამდვილ ინდუსტრიალურ ქალაქს წარმოადგენს. მან საჩხებით იცვალა სახეც და შინაარსიც, თანახმად საბჭოთა ქვეყნის ბუნებისა.

სამწუხაროდ, ყველაფრის გამოცვლა ერთბაშით ძნელია და ძველის ნაშთი აქა-იქ სჩანს, ჯერაც მოიპოვება. ამის უტყუარ საბუთს წარმოადგენენ ქუთაისის კარის ქარხნის ხელმძღვანელები: სევერიან მურდულია, გოგელაძე, გაბელია და შალიკო ძაგანია. ამ მოქალაქეებს შესაძლოა გაგონებულნი ჰქონდეთ სადმე, რომ საჭირო არის ქალაქის სოფელთან „სმიჩკა“, და, ალბად, ამ „სმიჩკის“ განხორციელების საბჭოთა იდეა თუ უზიცი-ნებდათ ილიაში, როცა ისინი ერთ მშვენიერ დღეს, ქუთაისის სამიკიტნობეში დროს გატარებისა და ძალზე შეზარხოშების შემდეგ, უცბათ ეწვიენ სოფელ გოდოგანს, სადაც აღნიშნულ დღეს კულტურულ მიზნით, საღამო იყო მოწყობილი ადგილობრივ ძალების მიერ. მოსვლის უშაღ მათ მიჰყვეს ხელი ქალებში გართობას და, როცა ძარღვებში სისხლის ჩქოროლამ ამ მიზეზით კიდევ უფრო იმატა, „არღანიო“ — დაიძახეს: — „თავ-სჯოლომარე, არღანი მოიყვანე ამ წამს ქუთაისიდანო“.— აუტეხეს აყალამაყალი თვამჯდომარეს. თვამჯდომარემ მათ დაუწყო წყნარება და დასაბუთება მათი მოთხოვნი-ლების სრული შეუფერებლობისა, მაგრამ არ შეგუქამათ ჭირმა, არაფერმა გასჭრა. პირიქით, გასჭრა მურდულიას ნაგანმა, რომელმაც იგი თვამჯდომარეს მიუმიზნა, მუ-ქარი: „კოწიავ, თუ ამავე წამში არღანი არ მოიყვანია, გაგცვეთო!...“

მშვენიერი სანახავი იყო ამას შემდეგ ეს „კულტუ-რული“ ქალაქელები გლეხების მიერ დამალვით გაკე-თებულ წრეში მოცეკვავენი. საღამო, რომელსაც შეიძ-ლება ბევრი კულტურული საგანძური მიეცა სოფელე-ბისათვის, ამ ოთხი ძალად-მაცხონე სტუმრის მეოხე-ბით, გადაიქცა ძველებურ ცეკვისა, არღნისა და სხვა აზარტების სათარეზოდ.

ხევის-წყალას წისქვილში შანიძე სულს სცვლის ფქვილში.

განა, ფქვილში სულის გადაცვლაც კი შეიძლება? — იკითხავს გოცებული მკითხველი. არა, არ შეიძლება, რადგან სულის არსებობა ჩვენ არასოდეს არ გვწყამებია. მხოლოდ, თუ ვამბობთ, ვამბობთ თანახმად ხალხური გამოთქმისა: „სულს გაცვლის ამა თუ იმ საგანშიო“. რაღა თქმა უნდა, საგანი ფრიად საჭირო უნდა იყვეს, როცა კაცი მასში „სულს სცვლის“, ესე იგი, არ დაერი-დება, ამ საგნის შეძენის მიზნით, არავითარ ცოდვის ჩადენას, სხვანაირად ბოროტმოქმედებას. ამ სანოვა-გის სიძვირის დროს კი რაღა უნდა იყვეს ფქვილზე უკეთესი. ნეწის-ქვილე შანიძემაც (ხევის-წყალაზე არსე-ბული წისქვილი, საჯავონოს (გურია) ახლოს), ეს მშვე-ნიერად იცის. ამიტომაც, რომ გლეხობას დასაფქვა-ვად მიტანილი სიმინდი აღნიშნულ წისქვილზე, აღნიშ-ნული მიზეზით, ვერ დაუტოვებია: დატოვებულ საფ-ქვავს თითქმის ნახევარი უიჰიილად დააკლდება. ამი-ტომაც ახლო-მახლო გლეხობა გამოუვალ განსაცდელ-შია: დასტოვებ საფქვავს შანიძესთან — ვაი (ფქვილი დაგეკარგება!); არ დასტოვებ — უი (სამუშაო დროს დაჰკარგავ საფქვავის დარაჯობაში!).

მოჭოკილი სიყრუა

— რისთვის ავიკრავთ ეს ყბა...
— ყბა კი არა, ყურები მაქვს ახვეული, თორემ ჩვენი გამგაც სულ დაჭრილ დათვივით ღრიალებს ხოლმე...

— დიახ, არ ვეცდები ვინმე უჩივია ზოგიერთთათვის...
— სასულიერო ადგილად იქცევა ხოლმე? პირი პირი, ბალზე უკეთესია კრების დარბაზში სეირნობა: ნაცნობებსაც ნახავ და მუსაიფსაც დაისრულებ...

ძმუნბი.

ტერტერ მანუკიანი

ერთი თვის უკან ლენინაკანიდან, ტფილისის ესტუმრა ერთი ტერტერა, (რასაკვირველია, მე-9 რაზრიადის ხალხში) მესრობ მანუკიანი. რასაკვირველია, ის გეახლათ თბილისში საეკლესიო საგნების შესაძენად. როგორც არის: სანთელი, საკმეველი, ოლარი, და საზღდაშე ლენო, (იმას გაუწყრეს მისი მადლი). ტერტერამ ანუ მესრობ მანუკიანმა შემოიარა ტფილისის თავის ლამაზ გამზირებით, და ძალებით. დიდხანს დგებოდ ხოლმე ტრამვას ვაგონებთან და ათვალეფრებდა — წვივ-ტიტველა ქალებს, რომელთაც ტრამვას ვაგონში ჩაჯდომის დროს აუცილებლად ცალი ფეხი ნახევარ მეტრზე უნდა აეწიათ და ზოგს ან ტიტველი ხორცი და ან კრუჟავიანი პერანგის ამხანაგი უჩნდებოდათ ხოლმე. საწყალ მესრობს ანუ ტერტერას ამათ დანახვზე ცივი ოფლი ასხამდა — კისერზე, რომელსაც ყოველ წუთში იხოცდა თავისი გაზეთილ გამურულ ცხვირსახოცით.

მესრობმა გულში ბევრი რამ გაიტარა. ამ ტფილისში ვერავინ მიცნობს. ლენინაკანში კი ასეთი „ღამოჩკები“ თავის დღეში არ გამომეცხადება. ეს, უნდა ჩავსქესობრივდებოდა იქნება, იქნება. ლენინაკანიდან აქ დმერთი (ასეატი) მაინც ვერ დამინახავსო. თქმა და ასრულება ერთი ქნა. ის იმ საღამოსვე დაუმეგობრდა ვინმე ალასო აირაპეტოვს, რომელსაც ტფილისში ყავდა ერთი იმ ტოლთაგანს, ვისთვისაც ალასო მართო ქმრის სახელია, თორემ სახრავად სხვისი იყო. აი სწორედ მესრობ მანუკიანმა ასეთ აღამიანთან დიაკმაყოფილა სქესობრივი „ტრეოვანი“-ე. იცით, რა დაუჯდა ეს მესრობს? ქალმა 25 მანეთი გადაახდევინა. ქმარმა კიდევ მოთხოვა ფული და როცა მესრობმა უარი უთხრა, შეიქნა ხელჩართული ბრძოლა. სხვისი ქონებით გასუქებული მღვდელი მარჯვე გამოდგა და ქალის საყვარელი ქვეშ მოიქცია, მაგრამ ქალის სიყვარულმა მესრობს მუცელში სამართებელი მოუქცია. ლენინაკანი მრევლს კი ოჯახი დაუქცია! მესრობა ბალნიცაში (ხოლო იქიდან კი ზეცაში გოუქცია). მე, როგორც ტარტაროზკორს, მინდა სანუგეშო სიტყვა უთხრა ლენინაკანის მრევლს, მაგრამ სწორედ ეს სიტყვა ვერ გამომიწახავს.

ძნელოდლი.

პაი კონსერვატორი

(ქიათურა)

გამოვლენიდი ამდენი „კონსერტების“ ყურებით... („მომღერლებო“, გენაცვათ, ვთხოვთ ნუ დამემღერებთ:)

ამდენი „სოლისტები“?! ან კი... სწორეთ მაკვირებს როგორ გაჩნდენ?! მოედენ აქ მდინარის ნაპირებს.

„ნინიკო“, „ვალენტინა“, და სხვა კიდევ მრავალი, სწორეთ ვითხრათ: „ხრინწადის“ გაჩაღდა კარნავალი...

საჯირითო მოედნათ თეატრი გაიხადეს. ჯიბის „ბენეფისები“ ყველამ გადაიხადეს.

შაკო.

თანამედროვე საკითხებზე

— რომ იცოდე, ჩემმა კრიტიკამ როგორ იმოქმედა სიკოზე!..

— როგორ, ასე მალე გამოსწორდა?

— კი არ გამოსწორდა, გამოსწორდა: გუშინწინ მოსახვევში შემხელდა და ისეთი სილა გამაწნა, რომ ლოყა ეხლაც მეწვის.

— ოჰ, ჩემო გიორგი, რა პარტიული დავკარგე?

— მერე, შე კაცო, ვერ გააცადე კაზეთში?

— რას ამბობ, კაცო? ეგ მაკლავა კიდევ, ჯერ ის მიკლავს გულს, წმენდაზე, რომ ამდენი ხალხი ესწრებოდა, დუნია ხალხში მომეკრა თავი და გაზეთშიდაც გამომეცხადებია!?

— სასერიწოთ, არ დადინარ ხოლმე ხშირად?

— ეს ერთი ხანია კრებაზე აღარ გამოვიღიარე და...

— კრებაზე კი არა, სასეარული მცემის!

სწორება და მართლება

ყვიბისი, ბორჯომის მხარე. გზის პირელს. თქვენი ფსევდონომი გაცილებით მეტს ამბობს, ვიდრე თქვენი ლექსი, რადგან გზის პირელი მართლაც ადვილად შეამჩნევს, თუ რა შემოაქვთ სოფელში ან რა გააქვთ იქიდან. ცხადია, ეს მოსაზრება ჩვენ გვაფიქრებინებს, რომ სოფელ ყვიბისში, გარდა ღვინისა, ალბათ, ბევრი რამ სხვაც შემოაქვთ. თქვენ კი გვწერთ მართლაც ღვინის შესახებ. ისიც ცხადია, რომ ღვინო კაცს ათრობს. ამაზე უცხადესია კიდევ ის, რომ თრობას ჩხუბი მოსდევს. ამისთვის კორესპონდენციის წერაც არ იყო საჭირო. კორესპონდენციები ტარტაროზისთვის უნდა იწერებოდეს ისეთ შემთხვევებზე, რომელთაც საბჭოთა საზოგადოებრივ ცხოვრებისათვის საზიანო ან მიუცილებელია. აი, როგორც, მაგალითად, თქვენი ლექსი. „ტარტაროზისთვის“.

ქობულეთი. ძირუღელ თალას. გეგიძის შესახებ მასწავლებელს აღარ ღირს წერა. მასზედ ბევრი დაიწერა და, გეგონია, საკმაოა.

რაც შეეხება მურად ნემსაძეს, კომკავშირელს, მაგრამ ძველ კონტრაბანდისტს, მის შესახებ, როგორც დაინახავთ, თქვენი ლექსიდან ვათავსებთ შესაფერ ადგილს.

სად. შულავერი. ქესატს, თქვენი მოზაიკური სურათი მართლაც რომ ქესატი აღმოჩნდა ყოველივე იმით, რითაც მოზაიკური სურათები განირჩევიან ხოლმე სხვა სხვის ნაწარმოებთაგან.

აქ, თუ სადმე. მამზერალს. მამზერალი თუ ხართ, თანაც ისეთი მამზერალი თანამედროვე იუმორკორს, რომ შეეუბნება, დაეჯერო, რომ ნად „დგომის“ გარეშე, თუ მისი ცხოვრებიდან უფრო საინტერესო რამე ვერ დაინახეთ, ვიდრე ეს თქვენთვის ყოველ მხრივად „განყენებული“ თემა? მამზერალს მეტი კონკრეტულობა და ადგილობრივ ცხოვრების დაკვირვება მოეთხოვება.

სამტრედიის რაიონში. გამჭრიახს. თქვენი ამ ლექსიდან: „ჩვენ სოგრატი“ სრულიად არ სჩანს თქვენი გამჭრიახობა, გარეშე იმის დანახვისა, რომ გომის კოოპერატივის ნოქიას, სოკრატის, მიუხედავად პურისა და სიმინდის სიძვირისა, მაინც ყოველდღე ბლომად ეზიდება თურმე ასეთებს თავის სახლში ილიაში ამოჩრიალად. რას იზამთ? ასეთია ზოგი კაცის ბუნება. რუსულ ანდაზა ხომ გაგიგონიათ: „თავიცი კი თავის საროსაკენ ეზიდება ქერქიზსო“ მაშ, სოკრატი რა თავზე ნაკლები გგონიათ თქვენ? იმასაც აქვს, ალბათ, თავისი და სხვისი სორის გარჩევის უნარი!..

ზესტაფონში. ივანე ლაშხვირელს. მშვენიერია თქვენი წინადადება შესახებ ფაშვ-გამხმარ ნიკალასთვის ჩანგლის ამოკერისა და მისთვის მისი კულის, მიხაკოს, მიყოლებისა. მაგრამ ერთი-და გვაქვს საკითხავი: რისთვის? აი, ამისი მოწერა დაგვიწყიათ, რაც საქმის უფრო არსებით მხარეს შეიცავს, ვიდრე ჩვენი წაქეზება. წაქეზება ჩვენ აღარ გვიინდა, ოღონდ თქვენ ეცადეთ ცნობის სისრულესა და აზრის სისავსეს!.. არც ის ვიცით, თუ ექიმ მიშას ხელის ფოთილი რაში იხატება. ამ საპატიო მიზეზით, არც მისი შეწუხება შეგვიძლია ჯერჯერობით.

ბათუმში. მიხაკალას. „ჩვენთვის კანონი არ არის, ვართ ყველა წყალწალბებული“-ო, რომ იწერებით, ზედმე ეტყობა, რომ ეს მართალია: ესე იგი, „წყალწალბებული“ რომ ყოფილხართ. მაგრამ რომ „კანონი არ არსებობდეს“, ამას კი ვერ დაგვაჯერებთ. თქვენ თითონ ამბობთ ქვევით: „მოდი, კერძო მწარმოებლებო, კოლექტიურად შეგვაკავშირდეთ და მაშინ ყველაფერი გვექნება“-ო. თუ კი ეს იცით, აიღეთ და თქვენც შეადგინეთ კოლექტივი. ეს არის სწორედ დღევანდელი ხანის მიერ დასახული გზა და, რაღა თქმა უნდა, რომ კა-

ნონებიც ასეთი არსებობს დღეს: შესაფერი კოლექტიურობისა, ხოლო ცოტა შეუფერებელიც, თუ გნებავთ, ყოველი კერძოსი და, მამასადამე, დროსგან უკვე განწირულისათვის.

გომი, ქუთ. მაზრა, „ტრიელს“. თქვენ იწერებით: „ცნობები რომ მოგაწოდო, ამისი ნება არ მაქვს“-ო და სამ კომკავშირელზე კი გვაძლევ ცნობას.

თემკომის მდივან ნიკალაზე ამბობთ, რომ ის „გზაში უსაფრდება კომკავშირულ ქალებს, რათა გაიგოს მათი აზრი თავის თავზე“-ო.

ვერაა კარგი ქცევა, თუმცა არც იმდენად მომავლდინებელი, როცა ამას შედეგათ ამ გზით დაჭერილ აზრის მხოლოდ მხილება და მასზე შესაფერი პასუხის გაცემა მოსდევს შედეგათ.

უჯრედის მდივან კიკაბიძეზე სწერთ, რომ მას არ სწამს „ამხანაგობა“: „ტკბილ სიტყვას ვერ ეტყვიო“.

ამხანაგობა რომ არ სწამდეს, კომკავშირელიც არ იქნება „ტკბილი სიტყვა“ რას მიქვია ან რა საჭკროა? კარგსაც შვრება, თუ „ტკბილ სიტყვით“ თავს ვისმე არ აბრავინებს. მეშინაზმის ნატეხია ეს თქვენი წუწუნი.

ალბათ, ასეთივეა თქვენი მსჯელობა მესამე კომკავშირელზედაც.

მხოლოდ ჩვენ ერთი გვაქვს შესაკითხავი: „თქვენ თითონ კომკავშირელი ხართ თუ არა?“ საინტერესოა ვიცოდეთ, თუ საიდან, როგორი „წყაროდან“ მოდის თქვენი „ასპროცენტისი სიმართლე“...

გუბი, ქუთ. მაზრა, მაიაკს. რადიოს თუ ელოდა ხალხი და მიიღო, მეტი რაღა გინდათ? წესრიგი თუ ვერ დაიცავით და შესაფერი სირუმი, ეს საერთოდ თქვენს უკულტურობას მიეწერება. თქვენ ვერ გვისახელებთ პრდაპირ და მანაშავეს ამა თუ იმ შეუფერებელი ქვეებისას.

სადმე. ფერსათელს. გვწერთ: „ეს წერილი დამიბეჭდეთ ახლა, ჩვენს სოფელში ბევრია სატარტაროზე ხალხი, რომელთა შესახებ შემდეგ მოგწერთ“.

არა, ჩვენ ჯერ იმ სატარტაროზე ხალხის შესახებ მოგვწერთ, ვიდრე ამ განყენებულ და ცოტა არ იყვის შეუფერებელ წერილის დაბეჭვდას გვთხოვდეთ.

ს. გუბი, გუბელ ჭანრაკს. ალექსი ივანეს ძე სვანიძე თუ ქვრივებს სცემს და აწიოკებს, სად არიან ხელისუფლების ორგანოები? თუ აღნიშნული ალექსი მოსამართლეებს თავს უქონავს, რათა თავისი დამნაშავე თავი სასჯელს დააქარიანოს, საწერი და საყვირალი ასეთ მსაჯულებზეც არის და არა მარტო ალექსიზე.

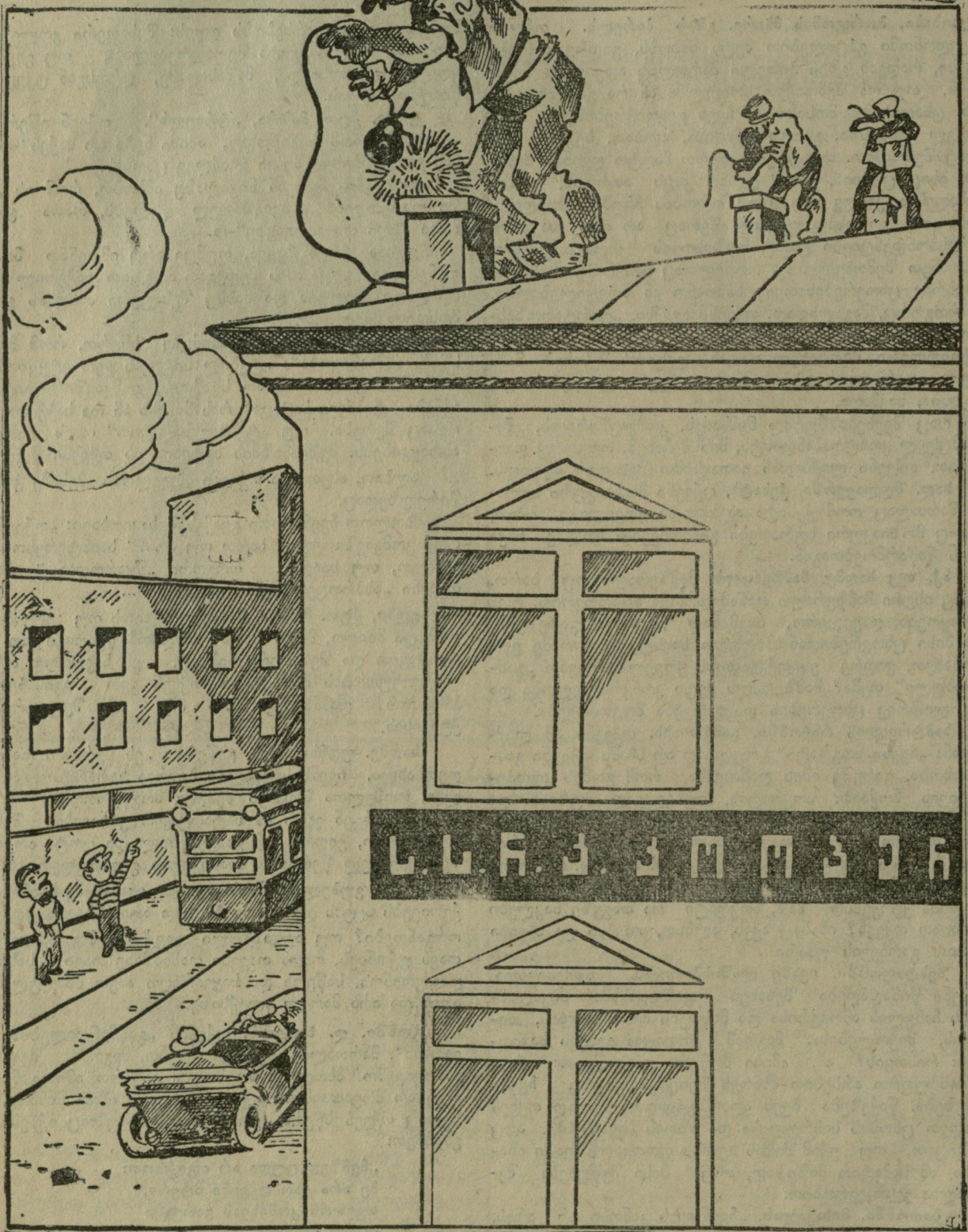
ხონში, დ. ხონელს. თქვენს „გაწმენდილების ჭირვარამს“, მართალია, ვერ ვათავსებთ, მაგრამ შეიძლება გამოვიყენო. მხოლოდ თავს ვერ ვიჭერთ იმისაგან, რომ აქვე არ მოვათავსოთ თქვენი ბოდიში იმათ წინაშე, ვისზედაც თქვენ სწერთ. ერთნაირი სანიმუშოც იქნება, თუ გნებავთ:

„ჩემზედ ცუდი არ იფიქროთ: მე არა ვარ თქვენი მტერი, თვითონ კომისიამ ვარტყით თითო ზოთლი სლაპიტელი“.

აქ ყველაფერი თავის ადგილზე და გასაგებია, „სლაპიტელს“ გარდა.

ს. საწირეში, გიორგი ნესტორის ძე დევიძეს ამით გადასტურებთ, რომ წარაული 1928 წლის ივლისის № 162 „ტარტაროზში“ ცნობათა მიღებაში მოთავსებული ტაგანი ლამაზი ცოლის შესახებ სრულიად არ შეეხება ნიკო ცქიფურაშვილს და მით უფრო მის ოჯახობას, რადგან ლამაზი ცოლი სხვასაც ეყოლება.

უხეხელი კარაღელი

ამბობენ: პარალელში მანებელია...

— ყოველთვის არა: აი, დაწესებულება, სადაც ერთსა და იმავე დროს მიმდინარეობს ორი სხვადასხვა წმენდა: გარედ საზამთროდ — საკვამლე მიღებისა, ხოლო შიგნით — საბჭოთა აპარატისა!...